

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, RUGSĖJO – SEPTEMBER 6 – 8, 2016 • Vol. CVII Nr. 106 – 107 Kaina 1.50 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 09-07-16

Konsulas M. Gudynas:

Aš renkuosi balsuoti

Spalio 9 d. aš balsuosiu Seimo rinkimuose, nes žinau, kad tik būdami neabejingi mes galime sukurti Lietuvą, kuria pagrįstai didžiuosimės, kurioje bus gera gyventi mums ir mūsų vaikams ir į kurią norėsis sugrįžti. Jau ketverius metus gyvenu ir tarnauju Lietuvai Jungtinėse Amerikos Valstijose, bendrauju su daugybe čia gyvenančių nuostabių lietuvių ir galiu drąsiai teigti, kad kiekvienas mažas ir didelis darbas savo šaliai padarytas tiek Lietuvoje, tiek ir už jos ribų, kiekviena pozityvi pastanga ją keisti yra svarbi ir tikrai lemianti. Laisva ir demokratinė Lietuva kiekvienam iš mūsų suteikė naujas, beveik neribotas galimybes, bet kartu ir labai didelę atsakomybę bei pareigą sau, savo šeimai, savo bendruomenei ir mūsų tėvų bei protėvių gintai ir kuriai Valstybei.

– 3 psl.

NIJOLE SHUBERG

LR gen. konsulas M. Gudynas Navy Pier.

Nijolė Shuberg nuotr.

ŠIAME NUMERYJE:

Stovykla, kurioje gimsta menas – 4 psl.

Jos kelias – neatlyginama meilė – 13 psl.

DRAUGAS

Mano laikraštis nuolatinis, patikimas, mus rišantis.

„Bebenčiukas“ jau ir šioje Atlanto pusėje, arba lietuvių kalba per teatro magijos stebuklą

Pirmoje eilėje (iš k.): Silas Paurys, Patricija Pupinė, Jonas Paurys, Kamila Ličkūnaitė, Renata Sujeta; antroje eilėje – aktorė Indrė Taločkaitė, aktorius ir režisierius Andrius Žiurauskas, Karolina Ličkūnaitė, projekto koordinatore Skirmantė Granickienė, Monika Krunkaitis ir Jonas Sujeta.

SKIRMANTĖ GRANICKIENĖ

Mokymasis lietuvių kalbos gali būti smagus, – įrodė lietuvių mokyklos Vašingtone ir Kristijono Donelaičio mokyklos vaikai, kurie per savaitę kartu su Kauno valstybinio teatro aktoriais parengė spektaklio „Bebenčiukas“ premjerą. Vaikai dažė, karpė, klijavo, mokėsi tekstą, aiškinosi nežinomus žodžius, repetavo ir t.t., ir visa tai darė lietuviškos etnokultūros prieglobstyje – kurdami lietuviškos tauto-

sakos pagrindu ir stengdamiesi kalbėti tik lietuviškai. „Susidomėjęs vaikas – puikaus rezultato pagrindas“, – savo režisūros paslaptimi pasidalijo aktorius ir režisierius Andrius Žiurauskas, kuris kartu su aktore Indre Taločkaitė iš Kauno valstybinio lėlių teatro vaikams atskleidė vieną iš teatro magijos paslapčių: bet koks daiktas gali virsti pasakos dalimi. Taip vaikai iš niekam nebereikalingos televizoriaus dėžės padarė nuostabų ežerą, iš seno puodo – raganos namelį, o iš batų dėžės – krosnelę.

– 5 psl.

Laimės taisyklė: kažką daryti, kažką mylėti, kažko tikėtis – Immanuel Kant

Ar mes dar gyvi, ar dar girdime?

VITALIJA DUNČIENĖ

Galima užtikti nemažai informacijos, raginančios užsienyje gyvenančius Lietuvos piliečius iki 2016 m. rugsėjo 14 d. registruotis ir aktyviai dalyvauti Lietuvos Seimo rinkimuose, kurie vyks spalio 9 d. Skelbiama, kad iki rugsėjo 14 d. registruotis privaloma visiems rinkėjams, netgi tiems, kurie jau dalyvavo ankstesniuose rinkimuose ir buvo užsiregistravę rinkėjų sąrašuose. Kiekvienoje diplomatinėje atstovybėje ar konsulinėje įstaigoje balsavimo paštu terminas, t. y. data, iki kurios rinkėjai gali registruotis balsavimui paštu, yra skirtinga konkrečioje užsienio valstybėje. Šią informaciją rinkėjai turėtų pasitikrinti atitinkamų atstovybių interneto svetainėse. Balsavimas atstovybių patalpose prasidės nuo rugsėjo 27 d. ir baigsis rinkimų dieną spalio 9 d., ne vėliau kaip 8 val. vakaro Lietuvos laiku.

JAV Lietuvių Bendruomenės pilietinės akcijos #DABAR koordinacinio komiteto nariai bando prisibelsti iki Lietuvos piliečių, gyvenančių užsienyje, sąžinės. Kreipimesi į Lietuvos piliečius teigiama: **Mūsų Metas #DABAR! Mūsų Metas Dalyvauti ir Aktyviai Balsuoti Ateinančiuose Rinkimuose!** Metas būti Lietuvos piliečiu, metas išsakyti savo nuomonę, metas pasigilinti, kas kandidatuoja į naująjį Seimą! Tinklalapyje <http://lithuanian-american.org/>

m/lt/_/jav-lb-veikla/rinkimai2016/ pateikiama visa reikalinga informacija apie rinkimus. Informacijos daug, ji lengvai prieinama.

Jeigu neliktumėte abejingi šiems raginimams, jeigu įdėtumėte nors šiek tiek savo laiko ir pastangų visi, kurie turite lietuvišką pasą, tai... lietuviška bendruomenė pasirodytų kaip organizuota, vieninga, galinga jėga, galinti kelti savo tikslus ir juos įgyvendinti. Jeigu balsuotų bent 30 tūkstančių užsienyje gyvenančių lietuvių, tai, pagal Lietuvos Konstituciją, užsienio lietuviai galėtų turėti savo vienmandatę apygardą ir savo atstovą Seime.

Deja, pamačius žiniasklaidoje Vyriausiosios rinkimų komisijos (VRK) skelbimą, kad iki rugpjūčio 31 d. elektroninės registracijos sistemoje prašymus balsuoti Seimo rinkimuose yra pateikę tik 4 102 užsienyje gyvenantys Lietuvos Respublikos piliečiai, apima nerimas. VRK teigia, kad šiemet pareiškusieji norą balsuoti sudaro 23 procentus nuo 2012 m. Seimo rinkimuose užsiregistravusių rinkėjų skaičiaus (2012 m. Seimo rinkimuose buvo užregistruota 17 009 rinkėjai). Daugiausiai rinkėjų užsiregistravo balsavimui Jungtinėje Karalystėje (945), atstovybėse JAV (490), ambasados Belgijoje (453), Vokietijoje (374), Danijoje (234), Norvegijoje (210) ir Airijoje (199). Daugiau informacijos apie balsavimą užsienyje <http://www.vrk.lt/naujienos/-/content/10180/1/uzsienieciai-registruojasi-vangiai>

Lietuvos piliečiai, ar jūs dar gyvi, ar jūsų ausis ir širdį dar pasiekia kvietimai būti Lietuvos dalimi, būti su Lietuva ir dalyvauti Lietuvos gyvenime?

Žinau, kad dalį išeivių paveikė Lietuvos žiniasklaidoje skleidžiami įvairūs pasisakymai, kad „išeiviams yra amoralu dalyvauti Lietuvos Seimo rinkimuose ir rinkti Lietuvoje gyvenantiems valdžią“. Žinau, kad tokie šūkliai gundo likti abejingiems ir „nebesikišti“ į Lietuvos gyvenimą. Nepasiduokite tokioms pagundoms. Tūkstančiai svetur gyvenančių Lietuvos piliečių privalo turėti gyvą, tvirtą ir oficialų ryšį su Lietuva. Nepraleiskite progos ir išsirinkite į Lietuvos Seimą savo atstovą, kuris tvirtai sujungtų išeivius su Lietuva.

Kažkada išeivis poetas Bernardas Brazdžionis ieškojo pavergtos Lietuvos: „Kur tu, tėvyne, kur tu, Lietuva?... Ar tu gyva, ar negyva?“ Nors ir pavergta, sušalusi, užguita, praradusi viltį, Lietuva tyliai atsiliepė: „Aš čia – gyva“. Ir kėlėsi gyvenimui. Šiandien situacija kita. Šiandien Lietuva ieško savo pasaulį išsisklaidžiusių vaikų ir klausia: „Kur tu, vaikel, kur tu nuklydai? Ar tu dar gyvas, ar tu neišsžadėjai savo tėviškės?“ Net jeigu esame ant „Lietuvos“ supykę, išsėdėję ar nepatenkinti... išgirsime jos tylų, pavargusį balsą ir atsiliepkime: „Mes esame čia – gyvi ir kurdami ateitį norime būti kartu amžinai“.

Aš renkuosi balsuoti

Atkelta iš 1 psl.

Atsimenu tik ką nepriklausomybę atkūrusią Lietuvą, todėl drąsiai teigiu, kad per 26-erius nepriklausomybės metus, nors neišvengėme klaidų ir nusivylimų, kritiniais momentais sugebėdavome susitelkti ir pasiekėme labai daug. Neabejoju, kad galime pasiekti dar daugiau. Raginu visus, kuriems Lietuva reiškia daugiau nei septynios abėcėlės raidės, spalio 9 d. atsakingai balsuoti Seimo rinkimuose. Kiekvienas, kuris balsuosime, ir net tas, kuris nebalsuos leisdamas spręsti balsuojantiems, lemsime, kokia bus Lietuva po ketverių metų.

Aš renkuosi balsuoti.

Lietuvos generalinis konsulas Čikagoje
Marijus Gudynas

Rinkimai į Lietuvos Respublikos Seimą vyks 2016 m. spalio 9 d.

Daugiau informacijos:

<http://urm.lt/cikaga/lt/informacija-balsuojantiems-uzsienyje>

Elektroninė rinkėjų registracija:

<https://www.rinkejopuclapis.lt/rinkejo-prasymas-irasyti-ji-i-balsuojanciuju-uzsienyje-rinkeju-sarasus>

Rinksimės iš 12 partijų ir 2 koalicijų

Vyriausioji rinkimų komisija (VRK) paskelbė 2016 m. spalio 9 d. Seimo rinkimuose dalyvaujančių partijų ir koalicijų kandidatų sąrašus ir vienmandatėse rinkimų apygardose iškeltus kandidatus. VRK sprendimas įsigalioja nuo 2016 m. rugsėjo 9 d.

Iš viso šiuose rinkimuose dalyvauja 1 412 kandidatų, iš jų 623 – vienmandatėse rinkimų apygardose, o 1387 – daugiamandatėse rinkimų apygardose. Rinkimuose iš viso dalyvauja 442 moterys ir 970 vyrų.

Penktadienį, rugsėjo 9 d., kandidatams bus išduodami pažymėjimai, o VRK puslapyje bus paskelbiami kandidatų pareiškiniai dokumentai. Be kita ko, kandidatai įgys teisinę neliečiamybę.

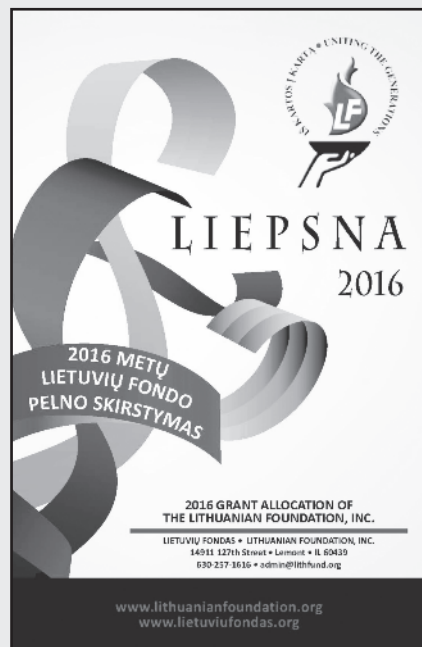
Rinkimai į Seimą vyks spalio 9 d. Juose dalyvauja 12 partijų ir du koaliciniai sąrašai. Tam, kad patektų į Seimą, partija turi surinkti ne mažiau kaip 5 proc. rinkėjų balsų, koalicija – 7 proc.

VRK paskelbė rinkimuose dalyvaujančių partijų ir koalicijų kandidatų sąrašus. Dainiaus Labučio (ELTA) nuotr.

ELTA

Nauja „Liepsna“

Baigiantis vasarai skaitytojus pasiekė LF periodinis leidinys „Liepsna 2016“. Leidinys neatsitiktinai prasideda Pelno skirstymo komiteto nuotrauka ir šio komiteto pirmininko Juozo Kapočinsko įžanginiu žodžiu, mat daugiausia vietos leidinyje skirta būtent LF paramos projektams skyrimui. Dėl pateiktų projektų gauso pirmą kartą LF istorijoje PSK posėdžiavo net 2 dienas. Projektų paramai skirta 502,174 dol.

Leidinyje rasite projektų, kuriems skirta LF parama, sąrašą ir paskirtą sumą bei galėsite sužinoti, kokioms veiklos sritims ir kokioms organizacijoms skirta daugiausia paramos.

Pavartę leidinį sužinosite apie 2016 m. gegužės 7 d. vykusį metinį LF narių suvažiavimą, susipažinsite su naujais į LF tarybą bei į Kontrolės komisiją išrinktais nariais.

Leidinyje rašoma ne tik apie 2016 m. įsteigtus 5 naujus LF vardinius fondus, bet ir pateikiamas visas LF vardinių fondų sąrašas (jų LF jau per 100). Gausiai iliustruotame leidinyje susipažinsite su lietuviška išeivijos veikla, kurią dosniai remia Lietuvių Fondas.

Leidinio pabaigoje – kvietimas į artėjantį LF metinį pokylį.

Leidinį galima rasti LF tinklalapyje www.lietuviufondas.org arba užsisakyti tel. 630-257-1616 ir leidinys bus Jūsų išsiųstas Jūsų nurodytu adresu.

LF informacija

RYTYS

Rytys – rytinis, iš rytų pučiantis vėjas. Puslapis „Rytys“ pristato JAV lietuvių naujienas iš rytų pakrantės valstijų.

Redaktorė Vaida Lowell • El. paštas: draugas.east.coast@gmail.com

Stovykla, kurioje gimsta menas

GINTARĖ BUKAUSKIENĖ

„Neringos“ stovyklavietė Vermonto valstijoje dažnai yra įvardijama kaip vieta vaikams. Vasarai besibaigiant, kai jau visa vaikų energija būna išbarstyta ir palikta pievose, „prūde“ ir ant miško kelių, stovykla kiek apimsta ir pakeičia savo emocinę spalvą. Tuomet prasideda suaugusiųjų stovykla „Meno 8 Dienos“. Stovykloje energijos nesumažėja. Ji tiesiog įgyja kitokią formą.

Šiais metais kūrybinėmis dovanomis su kamerine stovyklautojų grupele dalijosi Reda Petrylienė, dėsciusi piešimą guašu, Danguolė Riebschlager – tapybą akrilu, Danguolė Kuolienė – grafiką, Erikas Narkevičius – medžio drožinėjimą. Akį, kaip stebėti aplinką ir ją užfiksuoti tau patinkančioje fotografinėje akimirkoje, laivino Reda Veitas – Limantas. Rytinius jogos užsiėmimus bei „Emotional Freedom Technique“ klinikas vedė Aušrelė Savukynė.

Šokio dėstytoja iš Lietuvos Gintarė Milieškaitė kiekvieną dieną pristatė po linijinio šokio pavyzdį iš įvairių pasaulio šalių. Taigi, „nušokome“ į „Sirtakio“, „Cha Cha“, „Twist“ ir „Americana“ šokių teritorijas. Rašymo meno plonybių mokė kūrybinio rašymo dėstytoja, rašytoja ir vertėja Laima Vincė Sruoginis. Juvelyrikos dirbtuvėse darbotvėsi Norbertas Lingertaitis. Dienos apmąstymams į „Neringos“ koplytėlę kas vakarą kvietė dr. Aldona Lingertaitienė.

Greta kasdinių užsiėmimų kiekvieną vakarą vyko programos. Reda Petrylienė pristatė paskaitą apie fantazijos meną. Laima Vincė Sruoginis pateikė foto ir kelionių literatūros esė „Pakeliui į Everestą: Tibeto kelias“ iš savo spaudai ruošiamos knygos „Kasant duobę iki Kinijos“ („Diging Hole to China“). Peržiūrėtas Liudvikos Pociūnienės ir Petro Savickio dokumentinis filmas „Meistras“ pristatė tapytoją Justiną Vienožinskį bei svarbius XX amžiaus pradžios Lietuvos meno istorijos įvykius. Muzikantas Jonas Kublickas atliko tobulą 2 dalių klasikinės

Menininkai žaliavos savo darbams ieško visur ir visada.

Naglio Bukausko nuotr.

gitaros koncertą. Po Algimanto Puipos filmo „Edeno sodas“ peržiūros vyko diskusijos apie filme apmąstomą mirtingumo temą.

Stovyklą nepaprastai praturtino niujorkiečio juvelyro Žilvino Bautrėno paskaita „Juvelyrikos ‘abėcėlė’“ ir restauratoriaus Daniaus Glinskio reprezentacija „New Yorko Šv. Patriko katedros restauracijos istorija ir asmeninė patirtis dalyvaujant restauracijos procese“.

Stovykla „Meno 8 dienos“ baigėsi tradicine dalyvių darbų paroda ir literatūros vakaru. Stovyklos vadovių Danguolės Kuolienės, Redos Veitas – Limantas ir Gintarės Bukauskienės vardu – širdingas ačiū visiems dalyvavusiems stovykloje. Taip pat nuoširdus dėkui „Meno 8 dienų“ maisto gamybos meistriui Andriui Limontui bei jo padėjėjams Nagliui Bukauskui ir Gabrielėi Riebschlager.

Šis trumpas pasakojimas apie stovykloje vykusius užsiėmimus toli gražu nesutalpina to, ką palieka bendraminčių bendravimas gamtoje, prisėdus prie tuščios drobės ar dar neprakalbinto medžio gabalėlio, meno pamokos prie ežero ar netoliese dunksančių kalnų siluetai. „Meno 8 dienos“ - tai ne vien vaizduojamųjų, tautinių ar taimonųjų menų stovykla, tai – nuostabus gyvenimo bei bendravimo meno dienos.

Į suaugusiųjų stovyklą „Meno 8 dienos“ susirinkę dalyviai ilsėjosi ir dalyvavo praktiniuose meno užsiėmimuose.

Rašymo meno plonybių mokė kūrybinio rašymo dėstytoja, rašytoja ir vertėja Laima Vincė Sruoginis.

Stovyklą nepaprastai praturtino niujorkiečio juvelyro Žilvino Bautrėno paskaita „Juvelyrikos ‘abėcėlė’“.

Juvelyrikos dirbtuvėse darbotvėsi (iš k.): Violeta Šimulevičienė, Aušrelė Savukynė ir stovyklos vadovė Danguolė Kuolienė. G. Bukauskienės nuotraukos

Kviečiame į NY Maironio
Lituanistinės Mokyklos
**Mokslo Metų
Pradžios Šventę**

2016 m. rugsėjo 17d. (šeštadienį)
10 val., mokyklos salėje adresu:
206 Skillman Ave, Brooklyn, NY 11211.

Kviečiame atvykti visus: didelius ir mažus,
lankančius mokyklą ir naujus mokinius!

Vaišės: suneštinės, taip pat turinčius mokyklos
marškinėlius prašom atsinešti
mokyklos atidarymo nuotraukai.

e-paštu: nymaironiomokykla@gmail.com

Niujorkiečiai grožėjosi karpiniais

GINTARĖ BUKAUSKIENĖ

Rugpjūčio 18 dieną New Yorke, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje „SLA307“ meno galerijoje įvyko susitikimas su liaudies meninke Odeta Tumėnaitė-Bražėniene. Viešnia iš Utenos, grįždama iš Dainavos stovyklos Michigan valstijoje, sustojo New Yorke. Labai malonu, kad liaudies menininkė savo iniciatyva ieškojo galimybių pasidalinti patirtimi su niujorkiečiais. Grupelė meno gerbėjų, susirinkusi per vidurvasario karščius, turėjo progos prisiliesti prie liaudies meistrės darbų.

Odeta Tumėnaitė-Bražėniene yra žinoma kaip margučių, lino raizinių ir karpinių meistrė. Jos darbams suteiktas Lietuvos tautinio paveldo produktų pažymėjimas. Per trisdešimt kūrybos metų Odeta yra surengusi per 70 asmeninių parodų ir dalyvavusi daugiau nei 200 grupinių parodų Lietuvoje ir užsienyje. 2001 ir 2015 metais buvo apdovanota Utenos rajono savivaldybės kultūros ir meno premija. 2007 metais – „Aukso vainiko“ konkurso laureatė. 2009 ir 2014 metais – Lietuvos kultūros ministerijos premijos laureatė už tradicinės kultūros sklaidimą ir puoselėjimą. 2009 metais Lietuvos tūkstantmečiui skirtas jos karpinyus „Mano Lietuva“ pripažintas didžiausiu ir įrašytas į Lietuvos rekordų knygą.

Šiame susitikime New Yorke menininkė pristatė karpinių istoriją Lietuvoje bei demonstravo karpinių techniką. Karpiniai Lietuvoje dažniausiai

„SLA307“ meno galerijoje įvyko susitikimas su liaudies meninke Odeta Tumėnaitė-Bražėniene. www.odetosgalerija.lt nuotr.

Odeta Tumėnaitė-Bražėniene yra žinoma kaip margučių, lino raizinių ir karpinių meistrė.

buvo naudojami puošybai. Lietuviai karpiniais puošė lentynas bei karpė popierines užuolaidas langams papuošti per didesnes šventes.

Buvo įdomu klausytis meistrės pasakojimų apie jos idėjas karpiniams, pamėgtus merginų su vandens naščiais siluetus, angelus, prakartėles. Iš arti apžiūrėjome autorės darbus ir neįtikėtinais smulkias detales, kurias autorė iškarpo žirkulutėmis. Karpinių ažiūras stulbino savo detalumu, kurį kartais buvo sunku suvokti kaip žmogaus rankų darbą.

Malonu, kad ir keturi Odetos užauginti vaikai nesibaido mamos puoselėjamų menų. Vieni tai daro savo malonumui, kiti daugiau vysto motinos pradėtas tradicijas. Dukra Adelė Bražėnaitė jau spėjo pasižymėti kaip savita margučių skutinėjimo meistrė.

Odeta Tumėnaitė-Bražėniene yra išleidusi keletą leidinių: „Karpiniai“ (2004 m.), „Mokomės karpyti“ (2008 m.), „Margučių marginimas Aukštaitijoje“ (2012 m.), „Popierinės užuolaidėlės“ (2014 m.). Pastaruoju metu spaudai ruošiamas karpinių knyga apie prakartėles. Daugiau informacijos apie Odetą Tumėnaitė-Bražėniene bei pasigrožėti jos darbais galite interneto svetainėje: www.odetosgalerija.lt.

„Bebenčiukas“ jau ir šioje Atlanto pusėje

Atkelta iš 1 psl.

Lietuvių pasakose apstu neigiamų personažų, tačiau šį kartą teatro žavesio suintriguoti mažieji aktorai vaidmenimis dalijosi lengvai ir draugiškai – juk ne kiekvieną kartą pavyks įkūnyti neigiamą personažą, o „gerąją sesę“ tenka būti ir tikrame gyvenime.

Kūrybinga aplinka leido siekti pagrindinio tikslo – gimtosios kalbos tobulinimo per teatro raišką ir etnokultūrą.

Žaisdami vaikai greitai įsiminė ne tik savo, bet ir savo draugų tekstus, išmoko naujus bei pradžioje neįprastai skambančius žodžius: kaltūnas, volungėlė, krosnis, kamienas, ežeras... Jeigu padarai tiltelį, jį nudažai, esi atsakingas už jo pastatymą scenoje, tai tą keistą žodį „tiltelis“ tikrai išmoksi visam gyvenimui. Subtilus lėlių teatro žanras suteikė galimybę vaikams pamiršti drovumą ir nuoširdžiai persikūnyti į mūsų pasakų personažus.

Kiekvienas stovyklos dalyvis jautėsi svarbus, didžiavosi savo darbu, mokėsi prisiimti atsakomybę bei kantriai laukti savo eilės spektaklio metu, o tai, pasirodo, buvo sunkiausia užduotis.

Vaikams buvo smagu kiekvieną dieną sukurti kūrybinėje karuselėje: lėlių, dekoracijų gaminimas, re-

Patricija Pupinė, Monika, Karolina Lickūnaitė, Renata ir Jonas Sujetos.

peticijos... Labai visi laukė premjeros ir jaudinosi, o po spektakliuko visiems buvo liūdna, kad stovykla baigėsi, kad reikės išsiskirti su draugais ir su kūrybingais mokytojais.

Smagu, kad vaikai pamatė visą teatro procesą: patys dirbo, ruošė dekoracijas, salę žiūrovams, spektakliuko programėlę, vaidino, prieš spektaklį atliko savotišką aktorijų susikaupimo ritualą, po spektaklio gavo glėbių gėlių, iki ašarų išgyveno premjeros džiaugsmą...

Po premjeros patenkinti vaikai, tėvai bei projekto koordinatoriai žadėjo ir kitais metais rašyti projektą ir prašyti Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos neformaliojo lituanistinio švietimo finansavimo ir sukviesti į stovyklą didesnę mažųjų menininkų būrį.

Skirmantė Granickienė – Lietuvos mokyklos Vašingtone mokytoja ir viena stovyklos „Žaidžiame teatrą“ organizatorių.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė-Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Čikagos akademikų ir filisterių dėmesiui

Kviečiame visus akademikus ir filisterius dalyvauti šiuose renginiuose:

Sekmadienį, rugsėjo 11 d.

Šiluvos Atlaidų šv. Mišios ir procesija Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje
6812 S. Washtenaw, Chicago, IL 60629

Renkamės prie klebonijos 10:30 val. r., šv. Mišios prasidės 11 val. r.

****Prašome dėvėti išveigines uniformas****

Penktadienį, spalio 14 d. (A.S.S. Metinės šventės savaitgalis)

Paskaita (Tema dar nenustatyta) Ateitininkų namuose

1380 Castlewood Drive, Lemont, IL 60439

Pradžią 7 val. v.

Prašome prisidėti prie suneštinio stalo, atnešant užkandžių arba gėrimų.

Šeštadienį, spalio 15 d.

Čikagos A.S.S. Metinė šventė Willowbrook Ballroom

8900 Archer Ave, Willow Springs, IL 60480

Pradžią: 5:30 val. p. p.

Sueiga: 6 val. v.

Kaina: 40 dol. (studentams 30 dol.)

RSVP: Aleksytei Stalionytei iki rugsėjo 22 d.

*****alex.stalionis@gmail.com arba 773-351-5348*****

Sekmadienį, spalio 16 d.

šv. Mišios Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje

6812 S. Washtenaw, Chicago, IL 60629

Renkamės 10:30 val. r.; šv. Mišios 11 val. r.

Po šv. Mišių lankysime kapus Šv. Kazimiero kapinėse. Po to – pietūs.

Iki pasimatymo ir Ad Meliorem!

Dėmesio – Aušros Vartų/Kernavės tunto sesėms!

Aušros Vartų/Kernavės tunto seses kviečiame į tunto sueigą, kuri įvyks rugsėjo 17 dieną, šeštadienį, nuo 1:30 val. p. p. iki 2:30 val. p. p. Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL. Prašome dėvėti tvarkingas vasarines išveigines uniformas.

Skautiška vasara Romuvoje

Nuo sesės Danos Biskienės ir jos akordeono nesitraukia jaunieji Romuvos (Kanados) skautukai.

JAMES LIAUTAUD VARDINIŲ STIPENDIJŲ ĮTEIKIMAS

Vydūno jaunimo fondas
maloniai kviečia Jus dalyvauti

JAMES „BIG JIM“ LIAUTAUD ATMINIMO POPIETĖJE IR VARDINIŲ STIPENDIJŲ ĮTEIKIME

Rugsėjo 18 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p.,

Lietuvių dailės muziejuje
Pasaulio lietuvių centre Lemont, IL

Vietas užsisakyti tel. 708-598-7438

(Aldona Rauchienė)

aldrauch@gmail.com

Prasideda skautiškos veiklos metai

Vasarai pasibaigus, mokslams prasidėjus, laikas įsijungti į lietuvišką skautišką veiklą. Čikagos apylinkių tuntai – „Lituanicos“ brolių, „Nerijos“ jūrų skaučių ir „Aušros Vartų/Kernavės“ sesių – kviečia registruotis. Registracija vyks rugsėjo 10 d., šeštadienį, nuo 8:45 val. r. iki 12 val. p. p. Lietuvių fondo salėje, Lemont, IL.

Daugiau informacijos rasite tuntų tinklalapiuose:

www.avk-tuntas.org, www.nerija.org.

Išdykaujame Romuvos (Kanados) stovykloje (iš k.): Lisa Utz, sesė Dana Biskienė, gитарė Maya Chiapetta, gитарė Erika Katauskaitė. Už jų – broliai Tomas Biskis ir Tristan Jurevičius. Andriaus Utz nuotraukos

„Sielai – tikras penas, širdžiai – džiaugsmas!“

Viktoro Nako interviu su Šiluvos koplyčios jubiliejaus muzikos vadove **Rita Čyvaite-Klioriene** apie pasiruošimą jubiliejaus iškilmingoms Mišioms.

– Jūs buvote pakviesta Šiluvos koplyčios jubiliejinį šv. Mišių muzikos vadove. Prašytume paaiškinti, kaip vyko giesmių atranka. Kas dalyvavo tame procese ir kokiais kriterijais teko vadovautis?

– Šiluvos koplyčios 50-ojo jubiliejaus organizaciniam komitetui dėkoju už pasitikėjimą ir pakvietimą vadovauti muzikinei jubiliejinį Mišių daliai. Procesas ilgokas ir gana sudėtingas. Pirmiausia buvo tartasi su prelatu Edmundu Putrimu, kuris su monsinjoru Rolandu Makricku buvo Šiluvos jubiliejaus organizacinio komiteto iniciatoriai. Kartu aptarėme visą Mišių eigą, kaip ir specialiai šiai šventei skirtas maldas bei paminėjimą, kur, kada, ką reiktų giedoti. Prelatas prašė įtraukti tradicinę giesmę „Marija, Marija“, taip pat ir giesmę „Pergalės Kristui III“, kurios melodija paimta iš L. van Beethoveno 9-osios simfonijos. Pirmoji šios giesmės versija buvo parašyta Nijolės Kersnauskaitės dar Lietuvai neatkūrus nepriklausomybės. Norėjome baigti šv. Mišias pakilia nuotaika, todėl autorė specialiai sukūrė naujus žodžius, tinkančius šiai progai.

Norime, kad giedamos giesmės skambėtų iškilmingai, kad įprasmintų šventę, ją padarytų ypatingą. Didelis dėmesys skirtas giesmėms Švč. Mergelės Marijos garbei. Buvo sąmoningai nutarta apsiriboti lietuvių kompozitorių kūriniais, juk tai mūsų – lietuvių – šventė ir proga didžiausioje Amerikos bažnyčioje prabilti lietuviška giesme.

Norėdamas šventę padaryti kuo išpūdingesnę, organizacinis komitetas pakvietė keturis chorus (Čikagos „Dainavą“, Philadelphijos „Laisvę“, Clevelando „Exultate“, Toronto „Volungę“). Nors jungtinio choro vaidmuo Mišiose didelis, tačiau šventė yra mūsų visų. Todėl šalia giesmių, kurias atskirai giedos choras, rinkome ir tokias, kurias kartu galėtų giedoti visi dalyviai, tuo sujungiant visus ir suteikiant progą visiems aktyviai dalyvauti.

Skirdami pagarbą praeičiai, į repertuarą įtraukėme tradicines giesmes, kurios mus lydi daugiau nei 50 metų („Sveika, Marija“, J. Dambrausko „Malda už tėvynę“). Tuo pačiu patirtis rodo, kad panašūs minėjimai, kongresai, suvažiavimai, įvykė praeityje, yra suteikę progų supažindinti dalyvius su naujomis giesmėmis. Šventei praėjus ir dalyviams sugrįžus namo, žmonės toliau gieda naujai girdėtas giesmes. Tuo mūsų lietuviškų giesmių repertuaras didėja ir tampa turtingesnis. O juk naujų giesmių žodžiai labiau atskleidžia ir dabartinius žmonių jausmus.

O kokias naujas giesmes pasirinkti? Į talką pasikviečiau šventės jungtinio choro vadovus (Dalią Viskontienę, Iloną Babinskię ir Darių Polikaitį), prašydama, kad jie pasiūlytų mėgstamų giesmių. Kreipiausi taip pat į kolegas Lietuvoje, prašydama siūlymų. Labai nuoširdžiai į talką atėjo Vilniaus Arkikatedros vargonininkas muz. Bernardas Vasiliauskas.

Taip po truputį derinom, kad šventėje skambėtų tiek tradicinės, tiek naujos giesmės, giedotų tiek choras, tiek visi dalyviai. Atrinkus giesmes sąrašas buvo pateiktas prel. E. Putrimui, po jo įvertinimo vėliau pristatytas organizacinio komiteto nariams.

– Kada chorai pradėjo ruoštis spalio 9 d. Mišioms? Ar buvo ypatingų iššūkių, ypač turint omenyje, kad choristai gyvena toli vieni nuo kitų?

– Visų giesmių natos pakviestųjų chorų vadovams buvo pristatytos vasario mėnesį, tuomet visi ir kibo į darbą. Choristai giesmes buvo daugmaž išmokę

Rita Čyvaite-Kliorienė

prieš išsiskirstydami vasaros atostogoms. Po vasaros visi chorai vėl renkasi ir pradeda naują darbo sezoną. Dabar teks giesmes prisiminti, prie jų dar padirbėti, jų atlikimą patobulinti ir ruošti į kelionę Washingtono link.

Kai chorai gyvena skirtinguose miestuose, juo lab kad kiekvienas vadovas kiek skirtingai interpretuoja kūrinius, būna sudėtinga suvažiuos per trumpą laiką viską suderinti. O priprasti prie didžiulės Bazilikos erdvės bei akustikos, kaip ir prie didingų vargonų, yra būtina. Washingtono bus mažai laiko kartu repetuoti, ypač pačioje Bazilikoje, nes savaitgaliais aukojama labai daug Mišių. Todėl turime atvykti giesmes išmokę kiek įmanoma vienodai. Tuo tikslu buvo paruošti giesmių įrašai, kurių choristai nuolat klausosi! Moterų balsus įrašė Kristina Kliorytė, o vyrų – Martynas Matutis. Prie įrašų dar prisidėjo Aleksandras Stankevičius ir aš pati.

– Ar Mišiose dalyvausiantys išgirs kokios nors sakralinės muzikos, kuri jiems bus neįprasta? Kurių lietuvių kompozitorių muziką girdėsime?

– Bus giesmių, kurias Mišių dalyviai girdės pirmą kartą. Tikiuosi, jiems bus gera jų klausytis.

Tuo pačiu noriu priminti, kad vietomis jie bus kviečiami giedoti kartu. Kad galėtų geriau įsijungti, bus atpausdinamas jubiliejinis leidinėlis, kuriame bus ir giesmių žodžiai/natos.

Kompozitoriai, kurių giesmės skambės: Leonidas Abaris, Jonas Dambrauskas, Jonas Govėdas, Rita Čyvaite-Kliorienė, Česlovas Sasnauskas. Bus giedami net penki Leonido Abario kūriniai: prieš Mišias jo parašyta penkių dalių „Magnificat“, o šv. Mišių metu – „Viešpatie, pasigailėk“ ir „Garbė Dievui Aukštybėse“, „Aleliuja“ prieš Evangeliją, „Leiski būti man arti“ (parašyta a.a. Fausto Strolios atminimui). Leonidas Abaris yra vienas išsivijusių lietuvių mėgstamiausių kompozitorių. Jo kūriniai parašyti įdomiai, visi skirtingi ir labai prieinami.

– Šioms Mišioms sukurta giesmė Šiluvos Marijai. Paaiškinkite, kaip ta giesmė gimė ir kada ji bus giedama.

– Būdami Lietuvos, Marijos žemės, vaikai ir švędami tokią ypatingą šventę pagalvojome, kad būtų prasminga sukurti specialią giesmę, skirtą šiai šventei. Pasitarusios su kolege Nijole Benotiene dėjome pastangas tai įvykdyti. Šv. Mišioms pasibaigus dvasininkų procesija eis į Šiluvos koplyčią, kuomet ši giesmė bus giedama visų žmonių. Giesmės ir žodžiai, ir melodija buvo kuriami nesudėtingi. Tikiuosi, kad atspausdintų natų dėka visi žmonės galės prisidėti savo balsais.

Šventa Mergelė, Šiluvos Marija

Šventa Mergelė, Šiluvos Marija,
Atėjusi į žemę pravirkai.
Glėby laikydama dangaus galybę,
Stebuklo paslaptį vaikeliams palikai.

Šventa Mergelė, Šiluvos Marija,
Sukvietusi į dvasinius namus.
Mūs širdis išpuošei dangaus lelijom,
Malda mes tiesiame į Šiluvą kelius.

Šventa Mergelė, Šiluvos Marija,
Palikusi budėti virš laukų.
Lydek į Viešpaties namus, Marija,
Brangiausia Motina ir Jėzaus, ir žmonių.

Nuoširdžiai kviečiu visus gausiai dalyvauti Šiluvos koplyčios 50-mečio jubiliejuje, pasigėrėti gražiosios Bazilikos erdvės diduma, pasiklausyti gražių giesmių, kurias bus paruošęs jungtinis choras, kaip ir didingų vargonų skambesio, jungtis maldoje su tautiečiais ir būti šio istorinio įvykio dalimi. Tai bus sielai tikras penas, širdžiai – džiaugsmas!

Dainos Čyvienės nuotr.

Saulius Jankauskas, gyvenantis **Hickory, NC**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 150 dol. laikraščio leidybos išlaidoms sumažinti. Nuoširdžiai dėkojame, kad skaitote mūsų laikraštį ir dosniai remiate.

Pranas Budininkas, gyvenantis **St. Pete Beach, FL**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 100 dol. laikraščio leidybos išlaidoms sumažinti. Nuoširdžiai dėkojame už dosnią paramą.

Liucija Garliauskas, gyvenanti **Oxford, MD**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 100 dol. Ačiū, kad skaitote, ačiū, kad finansškai dosniai remiate mūsų laikraštį.

Edmund Kybartas, gyvenantis **Santa Monica, CA**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 100 dol. Ačiū, kad skaitote, ačiū, kad dosniai remiate mūsų laikraštį.

Paežerių dvaras žvelgiant iš Belvederio bokšto.

Paežerių dvaro oficina.

Atgimę Suvalkijos dvarai

DANUTĖ PETRAUSKAITĖ

Vienas iš mano ir buvusio čikagiečio Vincento Juozilaičio kelionės po Suvalkiją tikslų buvo aplankyti kelis dvarus. O jų šiame turtingame etnografiniame regione būta nemažai. Lietuvos pilių ir dvarų asociacijos prezidento Arūno Svitojaus manymu, XIX–XX a. sandūroje dabartinėje Lietuvos teritorijoje gyvavo apie 3 300 dvarų, iki mūsų dienų išliko tik apie 500, ir tai nemažos jų dalies – vien fragmentai. Kiti buvo sunaikinti per karus bei sovietmečiu, nemažai jų sugriuvo ir per pastaruosius dešimtmečius, patekę į vandalų ar neišmanių verslininkų rankas. Jurbarko, Kauno, Kalvarijos, Kazlų Rūdos, Marijampolės, Vilkaviškio, Šakių rajono savivaldybių teritorijose man pavyko suskaičiuoti 69 dvarus, nors pereitais metais pasirodžiusios knygos „Sūduvos krašto dvarai“ autorius Benjaminas Mašalaitis, įtraukęs dar ir dzūkėjančios Sūduvos (Lazdijų savivaldybės) statinius, jų surado 80. Šiame leidinyje jis pateikė 1888 m. Vilkaviškio apskrities dvarų sąrašą, kuriame užfiksuota 119 dvarų. XX a. 4 dešimtmetyje buvo teigiama, kad jau kitokiais ribas turėjusioje Vilkaviškio apskrityje išparceliuoti 123 dvarai. Taigi, akivaizdu, kad nemažai jų sulaukė liūdnio likimo, o iki šių dienų išliko ir naujai atgimė tik keletas. Vienas jų – Paežerių dvaras, į kurį pirmiausia ir nutarėme užsukti.

Šis dvaras yra įsikūręs vaizdingame gamtos prieglobstyje – netoli ežero pakrantės ir išsiskiria savo architektūra – ryškiu perėjimu iš baroko į klasicizmo laikotarpį. Šiuos stilingus dviejų aukštų rūmus, apsuptus tuopų ir kaštonų alėjomis, XVIII a. pabaigoje suprojektavo iš Lenkijos kilęs architektas Martynas Knakfusas, Lauryno Gucevičiaus mokytojas. Pradžioje rūmai priklausė Lietuvos didikui Simonui Zabeliai, o XIX a. juos įsigijo stambūs žemvaldžiai Gauronskiai, Suvalkijoje bei kitose vietovėse valdę dar apie 100 dvarų. 1939 m. jį nusipirko bankininkas bei Nepriklausomybės akto signataras Jonas Vailokaitis, kuris po metų buvo priverstas pasitraukti į Vakarus – puošniu bei meniškumu interjeru pasižymintis pastatas liko be šeimininko. Karo metais jame veikė žemės ūkio mokykla, vėliau jos vietoje rezidenciją įsirengė vokiečių kariuomenės generalinis komisaras Lietuvoje Theodor Adrian von Renteln. Tuo metu ir buvo išgrobstyti vertingi paveikslai bei baldai. Pirmaisiais pokario metais pirmajame rūmų aukšte buvo įrengta vėstidė, vėliau – Vilkaviškio melioracijos statybos valdyba, kuri, kaip nebūtų keista, rūpinosi pastatu, res-

Muziejininkė-educatorė Aušra Mickevičienė prie V. Ciplijausko tapyto M. Stankūnienės portreto.

M. Stankūnienės baldais apstatytas Paežerių dvaro kambarys.

M. Stankūnienės dovanota jos mamos dėžutė, pagaminta Sibire.

tauravo kai kuriuos jo fragmentus, tvarkė tvenkinius ir želdinius. 1995 m. rūmai atiteko Lietuvos nacionaliniam dailės muziejui ir rūpestingai jo direktoriaus Romualdo Budrio globai. Būtent šio neuilstamo kultūrinių vertybių puoselėtojo dėka dvaras atgimė ir sušvito naujomis spalvomis. R. Budrio pastangomis buvo ne tik gauta lėšų atlikti restauracinius darbus, bet ir parūpinti to meto dvasią liudijantys paveikslai, baldai, kiti interjero elementai. Jis pastebėjo: „Dvaras turi būti dvaras. Ir visas interjeras turi būti sukomponuotas taip, kad lankytojas jaustų to meto atmosferą. Ir užuolaidų čia bet kokių nepakabinsi, ir baldų bet kokių neužsakyksi, o mes šioje srityje jau esame patyrę ir žinome, kur gražiausias užuolaidas siuva, o kur tinkamus baldus gauti. Vieni jūs būtume ilgai užtrukę.“ Šių metų gegužės 21 d. įvykęs iškilmingas Paežerių dvaro atidarymas atvėrė naują puslapį jo gyvavimo istorijoje.

Dvaro ansamblui priklauso ir Belvederio bokštas bei 2004 m. atidaryta oficina – buvusi ledainė, kuri šiandien pritaikyta muziejaus reikmėms. Prie jos įrengimo finansiškai daug prisidėjo Magdalena Stankūnienė. Be to, ji įkalbėjo Californijoje gyvenančią dvaro savininke, J. Vailokaikio dukrą, šį pastatą padovanoti Lietuvai. Šių metų pradžioje lakraštis „Sūduvis“ rašė: „Kadaise lankydamasi Paežerių dvare dailininkė atkreipė dėmesį į apleistą, griūvančią dvaro ledainę. Su jai būdingu humoru ir įžvalga tuomet tarstelėjo: 'Restauruokite šį pastatą ir aš jums dovanų atsiųsiu savo darbų'. Taigi, sausio 5-ąją į prieš keletą metų restauruotą jaukią dvaro ledainės salę pasirinko dailininkės gerbėjai išvydo naujausius, prieš pat Kalėdas į Vilkaviškio krašto muziejų atsiųstus jos batikos darbus“. Šiandien atnaujintoje oficinoje vyksta edukaciniai ir meniniai renginiai, kuriuos gausiai lanko vietiniai bei iš kitų regionų atvykę žmonės.

M. Stankūnienė daug prisidėjo prie dvaro ekspozicijų įrengimo. Jos atsiųsti daiktai patalpinti pagrindiniame dvaro pastate – tai baldai, šeimos nuotraukos, kilimas, stalinė lempa, Vytauto Ciplijausko tapytas dailininkės portretas, įvairūs suvenyrai, jos puošnūs rūbai ir mėgiamos skrybelaitės. Čia puikuojaosi močiutės austos juostos, seserų ir mamos rankdarbiai, tarp jų – Sibire iš duonos pagamintas rožančius, spalvotais šiaudais inkrustuota dėžutė. Atskiroje lentynoje sudėlioti albumai su fotografijomis ir spaudos iškarpomis iš Magdalenos gyvenimo Lietuvoje, Anglijoje, Amerikoje bei kelionių po tolimas šalis.

Po dvaro stogu jau ne vienerius

metus sėkmingai veikia Suvalkijos regioninis kultūros centras, organizuojantis įvairius renginius, ir Vilkaviškio krašto muziejus. Pastarasis, gyvuojantis nuo 1963 m., yra sukaupęs daugiau nei 212 tūkstančių eksponatų. Vertingiausi saugomi Paežerių dvaro rūmuose – tai Jono Basanavičiaus asmeniniai daiktai, Vinco Kudirkos smuikas, lietuviški elementoriai. Šias ekspozicijas mums parodė rūpestingai jas prižiūrinčios darbuotojos – Vida Matusėvičienė ir Aušra Mickevičienė. Vilkaviškiečiai gali didžiulis – jie turi tviskantį mažąjį Paryžių, kuris jau spėjo tapti turistinės ir meninės traukos objektu. Ypač išpopuliarėjo Paežerių dvaro festivalis, šių metų vasaros pabaigoje jau devintą kartą pakvietęs klausytojus į penkių kamerinės muzikos koncertų ciklą.

Norėjosi dar pasivaikščioti medžių paunksmėje, pasigėrėti panoraminio vaizdu iš Belvederio bokšto, tačiau mūsų laukė paskutinis kelionės objektas – Zyplių dvaras, tad netrukus pasukome Lukšių miestelio kryptimi.

Zyplių dvaras – tikri rūmai

Privaziavus arčiau, iš karto į akis krito didžiulis plotas su daugybe pastatų. Paežerių dvaras pasirodė lyg miniatiūrinis perlas prieš daug masyvesnius Zyplių rūmus bei 50 ha teritoriją su didžiuliu parku. Architektūrinį ansamblį sudaro 11 pastatų, bet atidžiau ištyrinėję vietovę dvaro puoselėtojai atrado dar tiek pat, tarp jų – plytinę ir deginimo krosnį. Nors Zyplių dvarą pasiekėme darbo dienai einant į pabaigą, mūsų kantriai laukė administratorė turizmui Lina Palekauskaitė. Pradžioje ji apžvelgė turtingą dvaro istoriją, prasidėjusią dar XIX a. pradžioje.

Sužinojome, kad dvarą ir aplink esančias žemes 1807 m. iš Napoleono Bonaparto gavo kaip dovaną už karinius nuopelnus paskutinio Lietuvos ir Lenkijos karaliaus brolio sūnus Juozapas Poniatovskis. Po penkerių metų jam žuvus, ši nuosavybė atiteko jo seseriai Teresei Tiškevičienei. Deja, nuolat gyvendama Paryžiuje ji negalėjo dvaro tinkamai prižiūrėti, tad 1834 m. pardavė jį Polocko gubernijos dvarininkui Jonui Bartkovskiui, kuris, sėkmingai prekiaudamas mediena, buvo gana dosnus ir įsteigė pradinę mokyklą. (Joje 1864–1866 m. mokėsi Jonas Basanavičius). Zyplių dvaras pergyveno ne vieną šeimininką. Nuo 1855 m. jį valdė J. Bartkovskio podukra Joana Wulfers

Pagrindinis Zyplių dvaro pastatas.

Kučinskienė, nuo 1888 m. – jos dukra Liudvika Ostrovskaja. Paskutiniu dvaro savininku 1891 m. tapo grafas Tomas Potockis. Jis iš pagrindų pertvarkė pastatus, išplėtė parką, įkūrė oranžeriją, fazanų voljerą, įrengė tvenkinius ir fontanus. Grafas dalyvavo ir lietuvių kultūriniame gyvenime – priklausė „Žiburio“ ir „Žagarės“ draugijoms, išmoko lietuviškai kalbėti. Jo dėka menininko kelią pasirinko vienas žymiausių lietuvių skulptorių Vincas Grybas, kurio studijas Varšuvoje rėmė T. Potockio giminės. 1912 m. grafiui mirus, jo turta paveldėjo žmona, šeimininkavusi dvare dar keletą metų. Susikūrus Lietuvos valstybei, dvaras buvo nacionalizuotas. Tarpukaryje jame veikė iš Seinų atkelta kunigų seminarija, vėliau – žemės ūkio mokykla, karo ir sovietinės okupacijos metais – ligoninė. Jas iškėlus, dvare įsikūrė Mašinų ir traktorių stotis, kolūkio kontora bei apylinkės Taryba. Kurį laiką čia gyveno žmonės, tačiau jiems išsikėlus architektūrinis ansamblis ėmė labai sparčiai nykti. Mat iš niekieno neprižiūrimo pastato buvo ardomi ir vogiami židiniai, parketas, kokliai, langai, durys. Dvaro ansamblis tapo vaiduokliu, kuriame naktimis linksmindavosi girtų jaunuolių kompanijos.

Neaišku, kas būtų iš jo likę, jei ne 1981 m. Lukšiuose pradėjęs dirbti Vidas Cikana. Jis yra gimęs ir užaugęs Vilkaviškio rajone, Karklinių dvaro pašonėje, tad jam nuo mažens buvo itin artima dvarų kultūra. Jis ir ėmėsi iniciatyvos išsaugoti šį vertingą Zyplių architektūrinį paveldą. Pradžioje V. Cikano nurodymu prie centrinio įėjimo buvo prikabinatas užrašas: „Žmonės! Nustokit griauti ir niokoti rūmus. Gėda paminklo niokotojams!“ Tačiau vien to

nepakako. Reikėjo didelių finansinių investicijų, kad apgriuvęs dvaras prisikeltų naujam gyvenimui. Jos atsirado Lietuvai išstojus į Europos Sąjungą ir pradėjus gauti struktūrinių fondų paramą. Tiesa, ji nebuvo lengvai dalijama – reikėjo įrodinėti dvaro atstatymo būtinybę, daryti projektus, važinėti pas valdžios vyrus į sostinę. Bet V. Cikana nenuleido rankų. Kaip „XXI amžiuje“ rašė Romas Bacevičius, Lukšių seniūnas 2012 m. rugsėjo 22 d. atidarant restauruotą centrinių rūmų pastatą, kalbėjo: „Kultūra yra ne vien teatras ir parodos, mokėti alėją suformuoti, medį pasodinti – taip pat kultūra“. Šiandien jau yra restauruoti ir kiti ansamblio pastatai. Vienas iš jų – buvusios arklidės, virtusios parodomis skirta erdvė.

Jau prieš vykstant į Lukšius, žinojome, kad Zyplių dvare galėsime pamatyti ir čikagiečių – Magdalenos Stankūnienės, Audriaus Plioplio bei Prano Povilaičio atsiųstus eksponatus, todėl pradžioje ir nutarėme juos apžiūrėti bei daugiau sužinoti apie P. Povilaitį, kurio būta itin dosnaus. Tai nebuvo sunku padaryti, nes viename iš dviejų jo daiktais apstatytų kambarių buvo įrėminta mecenato biografija. Kaip pasirodė, jis yra suvalkietis, gimęs Sintautų valsčiaus Šunkarių kaime, karo pabaigoje emigravęs į Vakarų, Vokietijoje pradėjęs studijuoti humanitarinius mokslus, tačiau JAV pasirinkęs ekonomiką ir administravimą. Jam teko derinti darbą stambioje plieno pramonės įmonėje su veikla lietuviškuose baruose. Ir tai puikiai pavyko. Pranas priklausė ne vienai lietuviškai organizacijai, ypač aktyviai reiškesi ateitininkų, ALT'o, Kęstučio korporacijos, Pasaulio lietuvių katalikų bendrijos, Tautos fondo gretose, visada noriai aukėjo Lietuvos

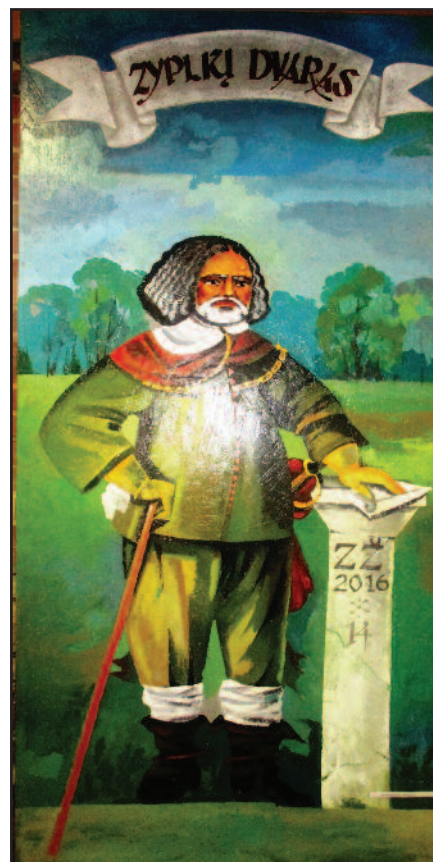
laisvinimo reikalams, rėmė bažnyčias, ligonines. Tad nenuostabu, kad nutarė baldais, indais, paveikslais, knygomis, namų apyvokos daiktais paremti atsiuriantį Zyplių dvarą. O šis šiandien gali pasigirti skaitlingomis ir erdviomis patalpomis. Vienose jų yra eksponuojami archeologiniai radiniai, likę dvarininkų daiktai, kitose – senovinės lovos su viršugalvyje iškabintais M. Stankūnienės tapytais paveikslais – įvairiaspalvių gėlių žiedais, taip pat tautodailininkų darbai – keramikos ir stiklo dirbiniai, mežginiai, marginti kiaušiniai, medžio drožiniai. Viena salė yra skirta čikagiečio mediko bei menininko Audriaus Plioplio paveikslams, atsispindintiems jo neurologinius tyrinėjimus. Tie paveiksliai – tai „Photoshop“ programa apdorotos nuotraukos, kuriose užfiksuoti smegenų neuronų brėžiniai, gauti darant elektroencefalogramas. Transformuodamas šias kreives į naujus vaizdus, A. Plioplys jas paverčia įdomiais spalviniais bei grafiniais vitražais.

Visgi didžiausias dėmesys yra skiriamas tradiciniams menui. Apie tai byloja buvusiose arklidėse įrengtos ekspozicijos. Jose galima išvysti Zyplių dvare besidarbavusių meistrų darbus. Mat kasmet čia vyksta tautodailininkų sambūriai „Zyplių žiogai“, respublikiniai puodžių ir kalvių plenerai. Taigi, dvaras atlieka kultūros centro funkcijas. Jame rengiamos ir katalikiškojo jaunimo stovyklos, profesionaliosios bei liaudiškos muzikos koncertai. Vien per šią vasarą čia buvo parodyta Česlovo Stonio kompozicija „Amžinai amžinai neramus“, skirta poeto Pauliaus Širvio atminimui, filmų festivalis „Sidabrinės gervės naktys“, nuskambėjo Pažaislio muzikos festivalio aidai, renginys „Tarp knygos ir meno“, muzikos festivalio „Beatricės vasara“ baigiamasis koncertas bei daugelis kitų. Jei savo buvusias valdas šiandien vėl išvystytų grafas T. Potockis, jis turėtų likti patenkintas, nes į dvarą sugrįžo meno ir išminties dvasia. Tai pavyko padaryti vietinių gyventojų bei jų rėmėjų dėka, tvarkant, statant, gražinant, aukojant, negailint nei savo laiko, nei materialinių išteklių. Prie tos dvasios palaikymo prisidėjo ir Čikagoje gyvenantys išėivijos mecenatai.

Danutė Petrauskaitė – profesorė, Klaipėdos universiteto Menų fakulteto Muzikologijos instituto direktorė, kn. „Lietuvių muzikinė kultūra Jungtinėse Amerikos Valstijose 1870–1990“ autorė.

P. Povilaičio baldais apstatytas Zyplių dvaro kambarys.

Atgimusio Zyplių dvaro fragmentas.

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Išpuolis prieš lietuvius Šiaurės Airijoje

Vilnius (LRT.lt) – Užsienio reikalų ministerija (URM), reaguodama į informaciją apie Šiaurės Airijoje įvykdytą išpuolį prieš lietuvius, ragina atsakingas Jungtinės Karalystės institucijas imtis visų būtinų priemonių, kad neapykantos kitataučiams išpuoliai nebesikartotų.

Tikimės, kad šis įvykis bus tinkamai iširtas, o kaltieji nubausti. Su galimomis neapykantos apraiškomis būtina kovoti principingai, neleisti, kad svetingumą ir toleranciją išstumtų ksenofobija, rašoma pranešime spaudai.

Kariuomenė gražina „auksinius“ šaukštus

Internete – patyčios iš „auksinių šaukštų“ skandalo krečiamos kariuomenės.

„Facebook“ nuotr.

Vilnius (BNS) – Kariuomenė gražina bendrovei „Nota Bene“ įsigytas lauko virtuvės atsargines dalis ir agregatus ir reikalauja sugražinti lėšas.

Krašto apsaugos ministerija (KAM) raštu kreipėsi į „Nota Bene“ informuodama, kad laiko negaliojančia 2014 metų spalio 1 dieną šalių sudarytą 1,622 mln. eurų vertės preliminarią sutartį dėl lauko virtuvių atsarginių dalių ir agregatų įsigijimo.

„Nota bene“ buvo informuota, kad negaliojančia turėtų būti laikoma ir minėtos sutarties pagrindu 2014 m. spalio 8 d. sudaryta pirkimo-pardavimo sutartis, kurios vertė apie 174 tūkst. eurų.

Ministerija paprašė bendrovės pagal šią sutartį gautas prekes ne vėliau kaip per 14 dienų pasiimti iš Lietuvos kariuomenės sandėlių, o už šias prekes

URM ir Lietuvos ambasada Jungtinėje Karalystėje operatyviai susisiektų su kompetentingomis Jungtinės Karalystės įstaigomis ir renka informaciją apie įvykį Šiaurės Airijoje.

URM vadovybė padažnėjusių išpuolių prieš Lietuvos piliečius klausimą pataruoju metu kelia pokalbiuose su Jungtinės Karalystės pareigūnais. Užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius, liepos 18 dieną Briuselyje susitikęs su JK užsienio reikalų sekretoriumi Boris Johnson, atkreipė dėmesį į padažnėjusius išpuolius.

sumokėtas lėšas ne vėliau kaip iki rugsėjo 14 d. gražinti į Lietuvos kariuomenės sąskaitą.

Sprendimas, pasak pranešimo, priimtas atsižvelgiant į Viešųjų pirkimų tarnybos (VPT) rugpjūčio 29-ąją atsiųstą raštą, kuriame konstatuota, kad su „Nota Bene“ sudaryta preliminariji sutartis dėl lauko virtuvių atsarginių dalių ir agregatų įsigijimo yra niekinė, nes prieštarauja imperatyvioms įstatymo normoms.

VPT praėjusią savaitę paskelbė, kad įvairius virtuvės įrankius iš bendrovės „Nota bene“ kariuomenė pirkė aštuonis kartus brangiau, nei rinkoje. Prezidentė Dalia Grybauskaitė yra sakiusi, kad atsakomybę dėl tokio pirkimo turi prisiimti krašto apsaugos ministras Juozas Olekas.

Investuotojų smūgiai Lietuvai

Vilnius („Draugo“ info) – Alytuje nebeliks daugiau kaip 20 metų čia veikusios „Coca Colos“ gamyklos. Be darbo liks beveik 80 žmonių. Gamykla savo veiklą nutrauks gruodį.

Pranešta, kad gamyba perkeliama į Lenkiją, nes esą Lietuvoje esanti „Coca-Colos“ gamykla nedirba visu

pajėgumu.

Neseniai „Estrella Baltics“ taip pat pranešė, kad traškučių gamybą perkels į Lenkiją. Gamybą iš Lietuvos į kitas šalis perkels ir kitos įmonės, mokėjusios didelius mokesčius į Lietuvos biudžetą – tai „Suslavičius Felix“, DNB, o dabar – „Coca-Cola“ ir „Estrella“.

Uždrausta statyti paminklus tremtiniais

Vilnius (LRT.lt) – Rusija, prisidengdama kova prieš terorizmą, įveda apribojimus religinėms ir tautinėms bendruomenėms. Prieš porą mėnesių pasirodęs antiteroristinės veiklos įstatymas joms draudžia viešai naudoti bet kokią atributiką, raginti prie jų prisijungti. Lietuvių bendruomenei Sibire net uždrausta statyti paminklus tremtiniais.

Į Sibirą ištremtų tautų bendruomenės baiminasi, kad vietos valdininkams Kremlius įdavė dar vieną įrankį drausti įamžinti protėvių atminimą – gegužės mėnesį Vladimiras

Putinas išleido antiteroristinės veiklos įstatymą, kuriuo apribojama ne tik tautinių, bet ir nacionalinių religinių bendruomenių veikla.

Valdininkams suskubus vykdyti Maskvos nurodymus, lietuviai kol kas laidoja planus toliau įamžinti tremtinių atminimą ir baiminasi, kad naujasis įstatymas leis persekioti bendruomenes.

Vadinamoju Jarovos įstatymų paketu taip pat atiršamos rankos saugumo tarnyboms sekti visus mobiliojo ryšio telefonų ir interneto vartotojus, už terorizmą bausti iki gyvos galvos net ir paauglius.

Ekspertas: V. Putinas ruošiasi karui

Washingtonas (LRT.lt) – Strategiška svarbiose vietose aplink Maskvą statomos konstrukcijos kelia įtariamą dėl potencialiai radioaktyviai kovai su Vakarais besiruošiančio Rusijos prezidento Vladimiro Putino.

Kalbama, kad jis nurodė tolimame Uralo kalnų regione iškasti 1 036 kvadratinį metrų ploto slėptuvę, iš kurios jis galėtų pririnkti koordinuoti konfliktą.

Palydoviniuose vaizduose užfiksuoti nauji netoli Jamantau kalno esantys centrai. Kalbama, kad Rusija įnirtingai ėmėsi kurti galingiausią visame pasaulyje branduolinį ginklą siaubą keliančiu pavadinimu „Satan-2“. Manoma, kad šis mirtį sėjantis ginklas pajėgus sunaikinti dydžiu Prancūzijai prilygstančias teritorijas. Taigi dabar ekspertai linkę teigti, kad karas gali būti neišvengia-

mas.

Aukšto rango gynybos ekspertas iš JAV veiklą vykdančio mokslinio centro Lexington Institute Loren Thompson teigia, kad branduolinio karo tarp Amerikos ir Rusijos galimybė ne tik egzistuoja, bet ir galimai didėja.

„Vieta, kurioje egzistuoja didžiausia tikimybė ateities karinei konfrontacijai prasidėti, – tai trys mažos Baltijos valstybės: Estija, Latvija ir Lietuva“, – teigė jis.

Jau dabar Kremlius gali pasigirti didžiausiu pasaulyje branduoliniu arsenalu, kurį sudaro apie 7300 kovinių galvučių. Dalis šių itin pavojingų ginklų laikoma vos 80 kilometrų atstumu nuo JAV priklausančios Aliaskos teritorijos krantų.

Vakarų ir Rusijos santykiai pastaruoju metu itin prasti, ypač po Rusijos įvykdyto Krymo užėmimo.

Popiežius Motiną Teresę paskelbė šventąja

Roma (Vatikano radijas) – Popiežius Pranciškus Vatikane rugsėjo 4 dieną per kanonizacijos Mišias oficialiai paskelbė Motiną Teresę šventąja. Iškilmes Šv. Petro aikštėje stebėjo dešimtys tūkstančių piligrimų. Daugybė jų į Vatikaną atvyko dar prieš aušrą, kad spėtų užsiimti patogias vietas.

Motinos Teresės kanonizavimo Mišiose dalyvavo per šimtas dvidešimt tūkstančių žmonių, nesuskaičiuojami kiti galėjo žiūrėti jų transliaciją į visą pasaulį.

Skelbdamas Motiną Teresę šventąja, Popiežius Pranciškus sakė: „Deramai apsvarstę ir dažnai malda kreipęsi dieviškosios pagalbos bei pasitarę su daugeliu mūsų brolių vyskupų, pripažįstame ir skelbiame palaimintąją Teresę iš Kalkutos šventąja ir įtraukiame ją į šventųjų gretas, išleisdami įsaką, kad ji visos Bažnyčios turi būti garbinama kaip šventoji.“

Motinai Teresei priskiriami du stebuklingi ligonių išgydymai. Įvairūs su kanonizacija susiję renginiai Romoje vyks visą savaitę.

JAV ir Rusija nesutarė dėl Sirijos

Hangzhou, Kinija (BNS) – Jungtinių Valstijų ir Rusijos diplomatijos vadovams vėl nepavyko pasiekti susitarimo dėl Sirijos, o JAV Valstybės departamento aukšto rango pareigūnas nurodė, kad nuomonių skirtumai tarp šalių išliko.

Pareigūnas sakė, kad naujas derybų ratas tarp JAV valstybės sekretoriaus John Kerry ir Rusijos užsienio reikalų ministro Sergejaus Lavrovo, surengtas Didžiojo dvidešimtuko (G-20) susitikimo Hangzhou mieste kulua-

ruose, baigėsi nepasiekus jokio susitarimo.

Buvo tikėtasi, kad šalims pavyks sudaryti susitarimą, galintį atverti kelią teikti pagalbą kovų krečiamam Alepo miesto civiliams gyventojams ir apriboti Rusijos bei Sirijos režimo pajėgų vykdomą bombardavimą, tačiau derybos žlugo.

Amerikiečių pareigūnai kaltino Rusiją, kad ji pakeitė poziciją jau anksčiau sutartais klausimais, o Washingtonas atsisakė juos peržiūrėti.

Italus įskaudino „Charlie Hebdo“ karikatūros

Roma (BNS) – Italijos vidaus reikalų ministras Angelino Alfano apkaltino prancūzų satyrinį savaitrašį „Charlie Hebdo“ dėl karikatūrų apie neseniai Italijoje įvykusį žemės drebėjimą.

Karikatūros, kurių vienoje pavaizduotos tarp lazanijos sluoksnių kyšančios žemės drebėjimo aukų kojos, sukėlė pasipiktinimą Italijoje. Šioje šalyje per rugpjūčio 24 dieną įvykusį žemės drebėjimą žuvo beveik 300 žmonių.

Reaguodamas į tokias karikatūras A. Alfano priminė, jog italai palaikė „Charlie Hebdo“ po to, kai praėjusių metų sausį džihadistai Paryžiuje išžudė jo darbuotojus.

Ministras sakė: „Mes gedime žuvusiųjų, o jie iš mūsų šaiposi“.

„Charlie Hebdo“ karikatūras pasmerkė ir labiausiai nuo žemės dre-

Lazanija, paruošta iš žemės drebėjimo aukų kūnų.

„Facebook“ nuotr.

bėjimo nukentėjusio Amatrice miestelio meras bei Italijos teisingumo ministras Andrea Orlando.

Pasipiktinimo banga pasiekė tokį lygį, kad Prancūzijos ambasada Romoje buvo priversta išplatinti pareiškimą, jog šalies vyriausybė nepritaria savaitraščio pozicijai ir negali būti už ją atsakinga.

VERSLO NAUJIENOS

Pokyčiai komandoje: kai išeina lyderis

Darbuotojų kaita – natūrali kiekvienos įmonės gyvavimo dalis. Tačiau kai iš įmonės išeina darbuotojai, vadinami komandos lyderiais, bendrovės veiklos ritmas gali smarkokai sutrikti.

Lyderio išėjimas pirmiausia paveikia likusius darbuotojus. Šioje situacijoje vadovui svarbu ne atitolti, o kalbėtis su komanda, paaiškinti aplinkybes bei nubrėžti tolimesnes veiklos gaires.

Kai komandą palieka lyderis, o su likusiais darbuotojais niekas nepasikalba, netrunka pasklisti kalbos ir situacijos interpretacijos. Juk natūralu, kad žmonės nori žinoti, kodėl ilgametis, puikiai vertinamas darbuotojas paliko darbovietę. Įmonės vadovas nedelsdamas turi pasikalbėti su darbuotojais, paaiškinti jų kolegės iš-

ėjimo priežastis, net jei jos ir nemalonus. Taip pat vadovui derėtų iš karto nupasakoti, kaip lyderio išėjimas paveiks nusistovėjusią darbo tvarką, kas perims lyderio atsakomybes ir pan.

Daugiausia dėmesio reiktų skirti tiems, kurie glaudžiausiai dirbo su iš įmonės išėjusiu darbuotoju. Žmonės nori žinoti, kaip pasikeis jų darbo pobūdis, ar prisidės naujų atsakomybių, ar bus priimtas naujas vadovas ir pan.

Nors darbuotojas laisvas rinktis, kur dirbti, tačiau netekus kompetentingo specialisto vertėtų pagalvoti, kodėl tai nutiko. Ar žmogus tiesiog išaugo įmonę, galbūt jo einamos pareigos, turima kompetencija buvo per didelė. O galgi vertėjo vertingam darbuotojui kilstelėti algą – tada problemos nebūtų kilę.

Milda Tarcijonaitė, „Verslo žinios“

Kai keičiasi vadovas

Daugeliui smulkių šeimos įmonių šiandien vis dar vadovauja verslą pradėjusi karta – tėvai, seneliai. Jų atžalos daugelyje bendrovių arba iš viso nedirba, arba užima ne pačias svarbiausias pozicijas. Pamainos galima ieškoti tarp šeimos narių, giminaičių, draugų, ar iš šalies.

Išėjus lyderiui, reikia su darbuotojais pakalbėti.

Vbv.lt nuotr.

Sprendimo priėmimas

Sprendimas pasitraukti nuo įmonės vairo daugeliui šeimos verslų įkūrėjų būna labai sunkus psichologiškai. Ilgai kasdien sprendus bendrovės klausimus staiga perleisti šį darbą yra sunku.

Pasitraukimas nereiškia, kad vadovas būtinai turi išeiti į pensiją. Jis gali prižiūrėti tam tikrą įmonės sritį, konsultuoti naująjį vadovą, tapti valdybos pirmininku ir priimti tik strateginius sprendimus ir pan.

Prieš užleidžiant savo darbo vietą naujam vadovui būtina ją tinkamai paruošti, sutvarkyti visus dokumentus, parengti tam kolektyvą.

Sprendimas neturėtų būti spontaniškas, jį būtina gerai apgalvoti.

Pamainos ruošimas

Kai kurie įmonių vadovai pasitraukti ruošiasi ne vienus metus. Tai itin pravartu daryti tokiu atveju, kai norima, kad pareigas įmonėje perimtų žmogus iš artimos aplinkos, – šeimos narys arba įmonės darbuotojas.

Tokį žmogų derėtų iš anksto ruošti perimti įmonės vairą, palengva sunkinti užduotis, suteikti vis naujų pareigų, didinti atsakomybės sritis, nuolat supažindinti su svarbiausiais verslo valdymo aspektais. Galiausiai, kai vadovas nusprendžia pasitraukti, jo pamainai pasirinktas asmuo jau būna visiškai pasiruošęs valdyti įmonę.

Gerai, jei apie pamainos ruošimą iš anksto žino ir darbuotojai, mat staiga paskyrus naują vadovą gali atsirasti tuo nepatenkintų, nemotyvuotų ir t. t.

Viskas kitaip, jei nusprendžiama vadovo ieškoti ne įmonėje. Tokiu atveju direktoriaus užsiauginti nepavyks, tad būtina ieškoti žmogaus, kuris turi vadovavimo patirties, supranta, kaip verslas veikia.

Perdėtas kišimasis

Nusprendus užleisti vadovo postą naujam žmogui būtina suprasti, kad jis neturėtų būti tik marionetė, kuriai nuolat vadovausite ir nurodinėsite. Žinoma, naujasis vadovas, priimdamas strateginius sprendimus, su jumis konsultuos, galės bet kada pasiteirauti nuomonės, tačiau turėsite juo pasitikėti ir kasdienius klausimus palikti spresti pačiam.

Jei įmonės savininkas paskiria vadovą, tačiau vis tiek pats nuolat jam vadovauja, visi šie pokyčiai yra beprasmiški. Bet kuri naują vadovą toks savininko elgesys labai greitai demotyvuoja. Jei nuolat nurodinėjama sandomam specialistui, pareigų jis ilgai neis arba iškels atsakomybės klausimą.

Matas Miknevičius, „Verslo žinios“

Daugėjo su užsieniu susijusių įmonių

2014 m. verslo globalizacijos masas šalyje didėjo: ekonominę veiklą vykdė 3 800 užsienio valdomų įmonių, t. y. 8 proc. daugiau nei 2013 m.

3 727 užsienio valdomos įmonės vykdė nefinansinę veiklą. Daugiausia šių įmonių valdė Vokietijos ir Estijos, Latvijos, Norvegijos ir Nyderlandų, Švedijos ir Danijos investuotojai. 2014 m. daugiausia užsienio valdomų įmonių užsiėmė prekyba, apdirbamąja gamyba, profesine, mokslinė ir technine, nekilnojamojo turto bei transporto ir saugojimo veikla.

73 užsienio valdomos įmonės vykdė finansinę ir draudimo veiklą. Finansų sektoriuje vyravo Švedijos, Estijos, Latvijos, Didžiosios Britanijos, Danijos ir Norvegijos investuotojai.

2014 m. užsienio valdomų nefinansinių įmonių pajamos siekė 23,9 mlrd. EUR. Tai sudarė beveik trečdali visų šalies nefinansinių įmonių pajamų. Daugiausia pajamų uždirbo Lenkijos, Vokietijos, Švedijos ir Rusijos bei Suomijos investuotojų valdomos įmonės.

Lietuvos įmonės daugiausia investavo kaimyninėse šalyse: Latvijoje (233 įmonės), Baltarusijoje (112), Rusijoje (99), Estijoje (95), Lenkijoje (65) ir Ukrainoje (50).

Dauguma Lietuvos valdomų įmonių užsienyje vykdė prekybos, nekilnojamojo turto operacijų ir apdirbamosios gamybos veiklą.

ELTA

Rusų turistai keliauja mažiau

Rusijos turistų išgytų kelionių į užsienį pardavimai šią vasarą smuko 25–30 proc.

Situacija gali pagerėti rugsėjį bei spalį, bet didelių pokyčių vargu ar galima tikėtis.

Kai kurių bendrovių duomenimis, šią vasarą kelionių į užsienį pardavimai krito beveik 50 proc.

Pirmieji sunkūs metai šioje rinkoje buvo 2014-ieji, kai dėl smarkiai nuvertėjusio rublio, masinių kelionių bendrovių bankrotų ir dėl sankcijų pardavimai smuko 30 proc.

Rusijos gyventojus gąsdina pranešimai apie teroro išpuolius ir katastrofas užsienyje. Pardavimams atsiliepi ir draudimas pardavinėti keliones į Egiptą ir Turkiją. Apribojimai Turkijos kryptimi buvo atsaukti šių metų birželį, bet kelionių operatoriams taip ir nepavyko susigrąžinti prarastus keliautojų srautus.

Kelionių pardavimai pastebimai auga tik vidaus kryptimis. Tačiau 2017

Rusų turistai mažiau keliauja po užsienį.

Photodom.com nuotr.

metais šis augimas gali sustoti dėl keliamų kainų ir maksimalaus viešbučių užimtumo populiariose poilsio vietose.

Organizuotų turistinių kelionių iš Rusijos į Turkiją skaičius šiais metais sumažėjo 35 procentais.

ELTA

„Volkswagen“ gresia didžiulė bauda

Jau ir ES galvoja pareikalauti VW kompensacijų.

Independet.ie nuotr.

Europos Komisija (EK) drauge su 20 Europos Sąjungos (ES) šalių priežiūros institucijomis svarsto galimybę priversti Vokietijos koncerną „Volkswagen“ sumokėti kompensacijas automobilių savininkams dėl vadinaamojo „dizelinio skandalo“, bendra kompensacijų suma gali siekti 40 mlrd. JAV dolerių.

EK manymu, automobilių gamintoja pažeidė vartotojų apsaugos įstatymus 20-yje ES šalių. Tačiau Europoje kompensacijų išieškojimo procesas bus sudėtingesnis nei Jungtinėse Valstijose, – čia koncernas jau sutiko sumokėti 14,7 mlrd. dolerių, kaip to pareikalavo priežiūros institucijos.

Tokioms priemonėms dar turi pritarti visų 20 ES šalių reguliavimo institucijos. Jeigu ES pavyks išreikalauti kompensacijas iš automobilių koncerno pagal tą pačią schemą, kočia buvo taikyta JAV, bendra kompensacijų suma gali siekti 40 mlrd. dolerių.

Balandžio pabaigoje Vokietijos automobilių koncernui „Volkswagen“ pavyko susitarti dėl visų JAV valdžios ir automobilių savininkų pretenzijų, susijusių su vadinamuoju „dizeliniu skandalu“, sureguliuoti. Jungtinėse Valstijose prieš Vokietijos automobilių gamintoją buvo pateikta apie 600 ieškinių.

LRT.lt

Euro ir kitų valiutų santykiai (2016 metų rugsėjo 7 d.)

- 1 USD (JAV doleris) – 0,89 €
- 1 AUD (Australijos doleris) – 0,68 €
- 1 CAD (Kanados doleris) – 0,69 €
- 1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 1,19 €
- 1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 0,66 €

10 geriausių valstybinių parkų už JAV ribų

ROMUALDAS KRIAUCIŪNAS

Šiomet JAV Valstybinių parkų tarnyba švenčia šimtmetį. Daugelis kitų pasaulio kraštų irgi turi valstybinius parkus. Adrian Hawkins, Colorado State University profesorius, vienas iš knygos „National Parks Beyond the Nation“ (University of Oklahoma Press) redaktorių išskiria dešimtį geriausių.

Torres Del Paine Čilėje. Tai dramatiškas Patagonia kalnynas su ledynais, laukinių lamų bandomis, mėlynais ežerais. Hawkins žodžiais, tai vienas vaizdingiausių gamtovaizdžių Pietų Amerikoje. Šis parkas į pietinį šalies regioną pritraukia daug turistų. www.torresdelpaiane.com.

Kruger National Park Pietų Afrikoje. Tai pirmasis valstybinis parkas Pietų Afrikoje, kuris lankytojams suteikia progos pamatyti penkis medžiojamus žvėris: liūtą, leopardą, raganosį, dramblių ir bizoną. Parkas apima 5 milijonų akrų plotą. www.sanparks.org/parks/kruger/.

Dartmoor National Park Didžiojoje Britanijoje. Parkas yra šalies pietvakariniame kampe ir žymus dešimčia granito iškyšulių. Parko teritorijoje yra ūkių, kaimų ir senovės pastatų griuvėsių. www.dartmoor.gov.uk.

Tatra National Parks Slovakijoje ir Lenkijoje. Tas parkas primena JAV „Rocky Mountain National Park“, esantį Colorado valstijoje. Tai vienas iš nedaugelio Europoje likusių laukinių parkų. Jame tebegyvena rudosios meškos ir pilki vilkai. Anot minėto profesoriaus, tai žingsnis į praeitį. www.tanap.org.

Komodo National Park Indonezijoje. Parkas įsteigtas 1980 m., kad nuo pražūties apsaugotų „komodo drakoną“. Gyvūnas laikomas didžiausiu pasaulyje driežu, užaugančiu iki 150 svarų. Parkas yra atokioje vietoje, tropinėje saloje, bet mėgstamas nardytojų ir turistinių laivų. www.komodonadnationalpark.org.

Iguacu/Iguazu National Park Brazilijoje ir Argentinoje. Parkas išsirišęs per dvi valstybes ir garsėja savo aukštais kriokliais. Abi šalys stengiasi privilioti turistus. Parkas lankytojams patrauklus ne tik dėl savo krioklių, bet ir dėl žvėrių, įskaitant jaguarus. www.brazil.org.za/iguazu-falls.html ir www.iguazuargentina.com.

Kruger National Park Pietų Afrikoje.

Waterton Lakes National Park Kanadoje. Šis parkas ribojasi su didesniu „Glacier National Park“, esančiu Montana valstijoje. Tai garsūs tarptautiniai Taikos parkai. Kanados parkas pasižymi gamtos grožiu ir turi giliausią ežerą Kanados Rockies kalnyne. Šio parko kalnus esu matęs lankydamas Glacier parką, pagarsėjusį ir man atmintiną savo 30 mylių ilgio Keliu į saulę. Brrr... www.pc.gc.ca/eng/pnnp/ab/waterton/index.aspx.

Uluru-Kata Tjuta National Park Australijoje. Parke stūkso milžiniška uola, pavadinta „Ayres Rock“. Žmonės važiuoja šimtus mylių per dykumą, kad pamatytų tą raudoną uolą. Neseniai „Ayres“ pavadinimas buvo pakeistas į čiabuvių gyventojų, čia gyvenančių jau 30 000 metų, kalbą. Seniau turistai mėgdavo į tą uolą lipti, bet dabar taip nebėra, nes uola vietiniams čiabuviams yra dvasinė vertybė. www.parksaustralia.gov.au/uluru/.

Serengeti Tanzanijoje. Šis parkas pagarsėjęs zeburų ir kitų žvėrių migracija. Kasmet šimtai tūkstančių žvėrių pereina didžiulę lygumą. Šis draustinis buvo įsteigtas britų valdymo laikais. Tai pareikalavo ten gyvenančiųjų maašai žmonių iškėlimo į kitus regionus. Po nepriklausomybės paskelbimo šis parkas tapo viena pagrindinių šalies turistinių įdomybių. www.tanzaniaparks.com/serengeti.html.

Antarctic Peninsula. Iš tikro čia nėra oficialaus parko, bet pagal tarptautinį gamtos mylėtojų susitarimą jis egzistuoja. Tai turbūt gryniausias ir „laukiniškiausias“ parkas pa-

Torres Del Paine Čilėje.

Komodo National Park Indonezijoje.

Kruger National Park Pietų Afrikoje.

Internetinių šaltinių nuotraukos

saulyje. Įvairios mokslininkų ekspedicijos ir turistiniai laivai iš Pietų Amerikos čia lankosi nuolat. Juos ypač traukia proga pamatyti pingvinių kolonijas, ruonius, banginius ir mažesnius sutvėrimus. www.iaato.org/home.

Į išvardintą dešimtuką nepateko nė vienas Baltijos šalių valstybinis parkas. Lietuvoje ir Estijoje jų yra po penkis, o Latvijoje – 4. Noriu paminėti Lietuvos valstybinius (Lietuvoje jie vadinami nacionaliniais) parkus. Pradėsiu nuo seniausio, įkurto 1974 m. Tai Aukštaitijos valstybinis parkas. Kiti trys įsteigti 1991 m.: Žemaitijos, Dzūkijos ir Kuršių nerijos. Jauniausias yra Trakų istorinis nacionalinis parkas. Mano nustebimui visuose, išskyrus Žemaitijos, esu pabuvojęs. Kitų minėtų geriausių parkų nesu matęs, todėl negaliu teigti, kad Lietuvos valstybiniai parkai yra gražiausi, bet vis tiek galiu sakyti, kad jie yra arčiausiai mano širdies.

PO DIEVO SPARNU

Kanonizuota Motina Teresė iš Kalkutos

Rugsėjo 4 d., sekmadienį, Vatikane buvo kanonizuota Motina Teresė iš Kalkutos. Liturginė šventė vyko rugsėjo 5-ąją, jos gimimo Dangui dieną. Tai nuostabus Dievo Gailestingumo metų ženklas, kai žmonės, žvelgdami į besišypsiančios Motinos Teresės veidą, spindintį ant šventojo Petro bazilikos kupolo, vėl galėjo įsiklausyti į savo sąžinę. Kiekvienam šis veidas nešė žinią: kur yra mūsų gyvenimo Kalkuta, kur gyvena tie vargšai netoli mūsų, kuriuos kartais taip sunku pastebėti... Ši nuostabi mažytė moteris, anksti atsiliepusi į išgirstą Jėzaus troškimą eiti pas pačius vargingiausius, juose atradavo kenčiančio Išganytojo žaizdas. Kaip pati prisipažino per vieną interviu, ji niekada negalėtų liestis prie pūvančių vargšų kūnų net už milijonus dolerių, ji tai darė tik dėl Jėzaus ir iš meilės jam. Jos meilės jėga plaukė iš nuolatinės maldos ir eucharistijos. Kaip ji pati sakė: *„Jeį regiu Jėzų, prisidengusį duonos pavidalu, tai sugebėsiu jį išvysti ir kenčiančių žmonių kūnuose. Ši mažytė šventoji buvo Dievo pašaukta didžiulei misijai: kurti namus mirštantiems, slaugos ligonines sergantiems raupsais, tuberkulioze, našlaičių namus, mokyklas. Ji tiesė tiltus tarp vargšų ir turtuolių, su ja susitikdavo pasaulio galingieji. Motina Teresė troško savo gyvenimu paliudyti taiką. Atsiimdama Nobelio taikos premiją 1979 m. ji kalbėjo: Galima drąsiai teigti, kad skaudžiausias dalykas, kuris griaua šiandien taiką – tai abortas. Tai yra ne kas kita, kaip tiesioginis karo paskelbimas visai žmonijai. Tai žmogžudystė, ir kraupiausia, kad žudo pati motina, nors pasaulyje nieko nėra tvirtesnio ir nuostabesnio nei motinos meilė savo vaikui. Jei motina gali nužudyti savo vaiką, tai nebėra jokių saugiklių, kodėl bet kuris žmogus gali nužudyti kitą.“*

Šventės metu buvo įneštos Motinos Teresės relikvijos. Saulės apšviestoje Vatikano aikštėje be tūkstančių piligrimų iš viso pasaulio, dalyvavo grupelė Motinos Teresės įkurtos Meilės misionierių kongregacijos seserų, vyriausybių vadovai iš Albanijos, Indijos, Ispanijos ir kitų kraštų. Į šventę buvo pakviesta ir apie 1 500 be pastovios pastogės Romoje ir kituose Italijos miestuose gyvenančių nepasiturinčių asmenų, kuriems nakvyne, maistą ir kitus būtinus dalykus paprastai suteikia šv. Motinos Teresės seserys. Po kanonizacijos iškilmių visi jie buvo pakviesti į šventiškus pietus.

Kanonizacijos šventėje taip pat dalyvavo brazilas Marcilio Haddad Andrino, kuris 2008 metais Motinos Teresės užtarimu buvo išgydytas nuo smegenų auglio.

Popiežius Pranciškus džiaugdamasis Gailestingumo metų dovana – Motinos Teresės kanonizacija, kalbėjo Mišių homilijoje: *„Motina Teresė per visą savo gyvenimą dosniai dalijo Dievo gailestingumą, visiems tarnavo, visus priėmė, gynė žmogaus gyvybę – negimusią, apleistą, atmestą. Gynė gyvybę be paliovos skelbdama, kad „negimusysis yra pats silpniausias, mažiausias tarp mažutėlių, vargingiausias“. Ji pasilenkdavo prie mirštančių žmonių, paliktų gatvių pakraščiuose, juose atpažindavo Dievo jiems suteiktą orumą; kėlė balsą pasaulio didžiūnų akivaizdoje, kad jie pripažintų savo kaltes ir matytų jų sukurtą nusikalstamą skurdą. Gailestingumas buvo „druska“, suteikianti skonį kiekvienam jos darbui, ir buvo „šviesa“, praskaidrinanti sutemas tiems, kurie neturėjo net ašarų, kad verktų dėl savo skurdo ir kančios.“*

Motinos Teresės gyvenimas yra pilnas nepaaiškinamų netikėtumų ir Dievo stebuklų. Mus stebina begalinis Motinos tikėjimas ir pasitikėjimas Dievu ir būtent dėl to Dievas galėjo daryti per ją didžiulius darbus. Ji galėjo per dieną suorganizuoti nemokamus pietus šešioms tūkstančiams alkstančių žmonių. Nemiegoti kelias paras, o kartais, atrodytų, ir kelias savaites iš eilės. Galėjo stebuklingais būdais gauti lėšų prieglaudoms, globos bei slaugos namams ir įkurti bet kurioje pasaulio šalyje. Be baimės ar pasišlykštėjimo žvelgti į sunkiai sergančius, dažnai netgi gyvus pūvančius žmones ir siekti, kad šie bent paskutinėmis gyvenimo akimirkomis pajustų atjautą, meilę, laimę.

Prieš mažą smulkią vienuolę baltu abitu su mėlynomis juostelėmis atsidarydavo pasaulio galingųjų durys, jai lenkėsi didžiausi politikai. Šie susitikimai

Motina Teresė didi kenčiančiųjų slaugytoja, gydanti ne tik jų kūnus, bet ir sielas.

EPA-ELTA nuotraukos

jai buvo reikalingi savo veiklai plėsti. Save ji laikė „Dievo pieštuku – mažučiu pieštuku, su kuriuo Jis rašo, kaip nori“. Vieni ją vadindavo mirštančiųjų angelu, kiti – padugnių šventąja.

Vargšai, raupsuotieji, benamiai, sergantieji AIDS, buvę kaliniai, buvusios prostitutės, beglobiai vaikai, šeimų pamesti naujagimiai – sunku išvardyti visas, pagalbos ir meilės ištroškusių žmonių grupes, kurioms Motina Teresė ir jos talkininkės stengėsi padėti. Nuo 1965 metų Meilės misionierių veikla išplito už Indijos ribų. Jau prieš pat mirtį, 1997 metais, duodama paskutinį interviu, Motina Teresė pranešė, kad yra 3 604 seserys, kurios gyvena 560 namų 119-oje pasaulio valstybių.

* * *

Motina Teresė – Agnes Gonxha Bojaxhiu gimė 1910 metais Skopjė, dabartinėje Makedonijoje, ir augo religingoje katalikų šeimoje. Būdama paauglė išvyko į Airiją, Dubline įstojo į Loreto seserų kongregaciją, kuri užsiėmė mergaičių auklėjimu, ir pasivadino seserimi Marija Terese, pagal šv. Teresę iš Lisieux, XIX amžiaus prancūzų karmelitę. Sulaukusi 19 metų ji iškeliavo į Indiją, ten davė pirmuosius vienuolės įžadus ir paskyrė savo gyvenimą vargšams. Gavusi leidimą gyventi nepriklausomai, ne Loreto seserų vienuolynuose, ji įsikūrė Kalkutos lūšnynuose ir pradėjo mokyti rašto po atviru dangumi bei rūpintis neturtėliais. Vėliau jos darbas pritraukė savanorių bei aukotojų ir ji galėjo labai išplėsti labdarinę veiklą, steigdama prieglaudas ir našlaičių namus.

Mirė 1997 metais, sulaukusi 87-erių. 1950 metais ji įsteigė Dievo Meilės misionierių seserų kongregaciją, kuri dabar turi daugiau kaip 4 tūkst. vienuolių visame pasaulyje.

Motina Teresė kelis kartus pakartojo, kad vargšai yra nuostabūs, ir iš jų ji gauna kur kas daugiau nei jiems duoda. Daugelis mano, jog pinigai gali atnešti laimę. Pasak Motinos Teresės, ji ne kartą įsitikino, kad turtingajam sunkiau tapti laimingam, nes tuomet sunku pamatyti Dievą, reikia rūpintis daugeliu kitų dalykų. O jeigu Dievas kam nors davė turto dovaną, ji turi būti naudojama Viešpaties tikslams: padedant kitiems, vargstantiems, kuriant darbo vietas. Nevalia būti švaistūnais: turėti maisto, namus, orią gyvenimo aplinką, sveikatą, išsilavinimą – visa tai Dievo dovanos, kuriomis privalome dalintis su tais, kurie jų turi mažiau.

Motina Teresė yra įsteigusi įvairias savo kong-

regacijos šakas: Seseris Meilės misionierės, Brolius Meilės misionierius, tarptautinę asociaciją „Motinos Teresės bendradarbiai“, kontempliatyviųjų Meilės misionierių šaką, Žodžio brolius-vyrų, kunigų šaką. Motinos Teresės seserų ir jos bendradarbių yra visuose pasaulio žemynuose, net ir praėjus beveik 20 metų nuo jos mirties, jos pasėta sėkla duoda gausių vaisių.

Užbaigdamas savo homiliją kanonizacijos šv. Mišiose popiežius Pranciškus kalbėjo:

„Gailestingumo darbininkė tepadedama mums geriau suprasti, kad vienintelis mūsų veikimo kriterijus turi būti neatlyginama meilė, laisva nuo bet kokios ideologijos ir visų suvaržymų, dovanojama visiems, nepriklausomai nuo kalbos, kultūros, rasės ar religijos. Motina Teresė mėgdavo sakyti: „Aš nors ir nekalbu jų kalba, tačiau galiu jiems nusišypsoti“. Nešiokimės širdyje jos šypsena ir dovanokime ją visiems ką sutinkame savo kelyje, ypač kenčiantiesiems. Šitai atversime džiaugsmo ir vilties akiračius pasitikėjimą praradusiai, supratimo ir gerumo trokštančiai žmonijai.“

Parengė Renata Žiūkaitė

MANO VIRTUVĖ

Kol dienos dar karštos

„Neseniai gavau dovanų elektrinį trintuvą (nutrition extractor blender) ir negaliu juo atsidžiaugti. Jis puikus ne tik žaliems kokteiliams plakti, bet ir sriuboms gaminti. Pridėtoje receptų knygutėje yra dviejų šaltų sriubų receptai, kuriuos išbandžiau ir gaminu pakaitom kas savaitę – taip paprasta ir skanu. Noriu pasidalinti šiais savo atradimais“, – rašo Virginija B. iš Palos Park, IL.

Šalta agurkų ir avokado sriuba
(2 žmonėms)

Reikės:

3/4 puodelio vandens
1 puodelio šviežių agurkų (nulupty, be sėklų, supjaustyti gabaliukais)
1 avokado (nulupto ir supjausyto gabaliukais)
1 saujos gražgarstės lapų (arugula)
1 saujos kalendros lapų (coriander)
1 1/2 valg. šaukšto žalios citrinos sulčių
1 valg. šaukšto šalto spaudimo alyvuogių aliejaus
1 1/2 šaukštelio svogūnų laiškų (susmulkintų)
1 skiltelės česnako
1/4 šaukštelio čili miltelių
1/2 šaukštelio druskos

Išvardinta tvarka viską sudėti į trintuvo indą ir išplakti – gausis sodrios žalios spalvos tirštoka sriuba. 2 valandas vėsinti šaldytuve ir patiekti. Galima papuošti avokado ir agurko gabaliukais, pabarstyti smulkinta kalendra.

Pastaba: puikus būdas panaudoti šiemet taip gerai užderėjusius agurkus.

Gazpacho
(1 žmogui)

Reikės:

2 vidutinių pomidorų (perpjautų pusiau)
1/4 raudonosios paprikos (be sėklų, susmulkintos)
1/2 nedidelio agurko (nulupto ir susmulkinto)
1/4 avokado (nulupto ir susmulkinto)
1/2 valg. šaukšto raudonojo svogūno (susmulkinto)
1 valg. šaukšto kalendros lapelių (susmulkintų)
1 valg. šaukšto žaliosios citrinos sulčių
žiupsnelio druskos, juodųjų ir čili pipirų
1/2 puodelio smulkinto ledo gabaliukų

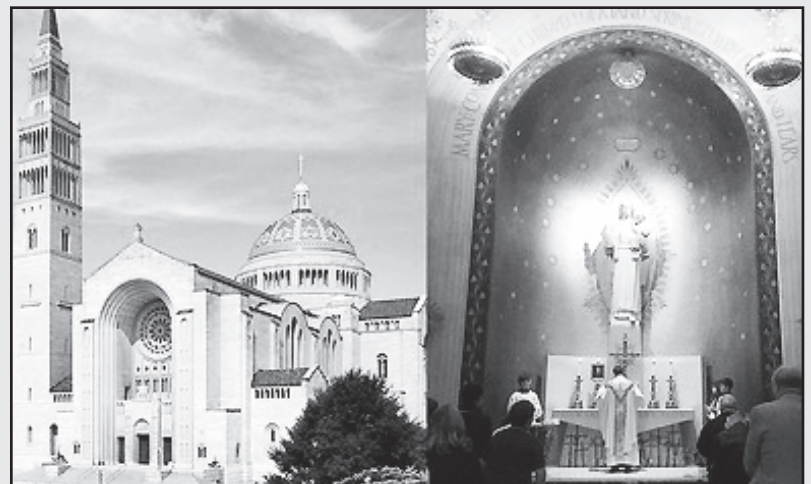
Viską eilės tvarka sudėti į indą ir suplakti elektriniu trintuvu. Neperplakti – tegu lieka labai smulkūs daržovių gabaliukai. Galima papuošti smulkintu avokadu, paprika ar agurkais, pabarstyti kalendra, tiks ir skrudintos duonos kubeliai.

Pastaba: tai nebus tradicinė gazpacho sriuba, kokios galite tikėtis ispanų restorane, bet jos gamyba tokia paprasta ir greita, kad verta pabandyti. O skonis tikrai nenuvils.

2016 m. spalio 9 d., sekmadienį, 1 val. p. p. Lemonte, Pasaulio lietuvių centre esančiame Lietuvių dailės muziejuje Lietuvos kariuomenės vadas, generolas majoras Jonas Kronkaitis skaitys paskaitą „Lietuvos apsaugos perspektyva grėsmingame pasaulyje“. Rengia Lituanistikos tyrimo ir studijų centas.

Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa kviečia į piligriminę kelionę!

Š m. spalio 9 d. vykime kartu į Šiluvos Mergelės Marijos koplyčios pašventinimo auksinį jubiliejų. Spalio 9 d., sekmadienį, 2 val. p. p. Washington, DC, Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo nacionalinėje šventovėje bazilikoje bus aukojamos iškilmingos padėkos šv. Mišios. Po šv. Mišių salėje vyks priėmimas. Taip pat galėsite aplankyti parodą, skirtą Šiluvos Mergelės Marijos koplyčios 50-ties metų sukakties paminėjimui.

Autobusas išvyksta spalio 9 d., sekmadienį, 8 val. r. nuo Apreiškimo parapijos, 65–67 Havemeyer St, Brooklyn, NY 11211 (N5th ir Havemeyer gatvių kampas Williamsburg). Iš Washingtono išvykstame 6 val. vakaro.

Norintys keliauti į Šiluvos Mergelės Marijos koplyčios jubiliejų prašomi skubiai registruotis skambinant į LKR Šalpos raštinę tel. 1-718-326-5202 (darbo dienomis) arba vakarais ir savaitgaliais tel. 1-718-849-2260 (Vida Jankauskienė). Vietą autobuse galite užsisakyti iš anksto el. paštu: ninajankauskas@yahoo.com. Piligriminės kelionės kaina asmeniui – 50 dol., vaikams iki 16 m. – 25 dol. Čekį už kelionę rašykite: Lithuanian Catholic Religious Aid vardu ir siųskite adresu: 64–25 Perry Ave., Maspeth, NY 11378-2441. Vietas užsisakyti iki rugsėjo 20 d. Vietų skaičius autobuse ribotas. Daugiau informacijos: info@lkrshalpa.org arba www.LKRSalpa.org

Salvijus Kungys
LKR Šalpos reikalų vedėjas

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8260

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų
skausmų gydymas

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

HELP{ WANTED

Toscana, Italian, American Restaurant in
Arlington Heights, IL 60016 is hiring full
or part time servers, hostess or bussers.
Short hours, good money.
Experience require, but not nessese-
ry. We are wiling to train the right person.
For contact Tedy or Murat at 847-222-1989

„Draugo“ knygynėlyje rasite tai, ko jums reikia

Siūlome atvykti į „Draugą“ ir įsitikinti, kad čia jūs įsigysite knygas,
kurių ilgai ieškojote. Prižadame – knygų įvairovė jus nustebins.

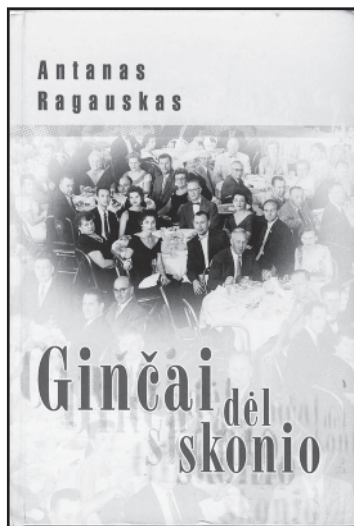
Šįkart supažindiname jus su publicisto
Antano Ragauskos knyga „Ginčai dėl skonio“.
Šioje knygoje surinkti jo straipsniai, iš-
spausdinti išėivijos spaudoje 1950–1968
m. Autorius daug dėmesio skiria Amerikos
ir pasaulio politiniams įvykiams, išėivijos
kultūriniam gyvenimui Čikagoje. Joje rasite
Antrojo pasaulinio karo tremtinio, emi-
granto, naujakurio bei jo likimo brolių išėi-
vijoje gyvenimo vaizdus ir turėsite progos
kartu su autoriumi išgyventi istorija tapu-
sius įvykius, skirtingas žmonių pažiūras, ku-
rias autorius įvardija nerinkdamas žodžių
bei viską atskleisdamas tikraisiais vardais.

Knyga veikia užburiančiai, ją įdomu
skaityti, nes straipsniai suskirstyti pagal te-
matiką, o skyrių pavadinimuose atsispindi
autoriaus polinkis ironizuoti. Dėmesį pri-
kausto kultūrinių straipsnių gausa, kuriuose pasireiškia senosios („grynorių“) ir
naujosios („dypukų“) lietuvių išėivijos kartų bendravimas, jų siekiai surasti
bendrą kalbą tarpusavyje ir t. t. Nenustebkite pastebėję skirtingas pavardes, nes
knygos autorius labai mėgo straipsnius pasirašyti įvairiais slapyvardžiais, bet po
straipsnių, kuriose gvildeno rimtas temas, puikuoja jį jo tikroji pavardė. Šių straip-
snių rinkinių temos aktualios ir šiandien, tad užsukite į „Draugo“ knygynėlį ir įsi-
gysite šią knygą.

Knygos „Ginčai dėl skonio“ kaina – 15 dol. (Illinois valstijos pridėtinės vertės
mokestis – 9.25 proc., persiuntimas paštu – 5 dol.).

Daugiau informacijos tel. 773-585-9500

„Draugo“ knygynėlis dirba nuo 8:30 val. r. iki 4:30 val. p. p.
Adresas: 4545 W. 63rd. Street, Chicago IL, 60629

A † A
VYTUI JURJONUI

mirus, reiškiamo gilią užuojautą tėvams IRENAI ir
STASIUI, sesei BIRUTEI, visiems giminėms ir
artimiesiems.

Zita Baltramonas
Petras Mikalajūnas

www.facebook.com/draugo_laikrastis

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI Į VISĄ EUROPOS SĄJUNGĄ

Ukraina, Baltarusija, Moldova, Rusija

Greičiausi pristatymo terminai
Kiekviena dėžė nemokamai apdrausta \$100

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą

Asmeninės siuntos
708-907-3000
Siuntinių paėmimas iš namų
630-774-2136
Sekite savo siuntas:
AtlanticExpressCorp.com/tracking
Centrinio ofiso adresas
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

SAUGUMO IR GREIČIO GARANTIJĄ

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinis Ofisas
8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-907-3000

Rūta
6551 South Cass Ave Westmont, IL 60559
Tel: 630-964-7882

Florist Queen
1620 Pebblewood Lane Naperville, IL 60563
Tel: 630-450-2014

Eurus Deli
22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 630-469-4290

Biomed
360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-566-6676

Royal Petal
188 E. Wend St. Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-0339

Excel Insurance
5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641
Tel: 773-777-4700

Romanian American Network
6201 W. Howard St. B3 Niles, IL 60714
Tel: 847-897-6710

Granitex
704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126
Tel: 630-888-1838

Atlantic Express Chicago
2715 W. 71 St. Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-2655

Harvest Fresh
(Vil. Booth) 100 E. Rand Rd. Arlington Hghts, IL 60004
Tel: 224-625-0331

Real Exteriors
3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-671-1155

Lithuanian Plaza
9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-599-9866

Galos Caves
6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-283-7701

Kurigaikščių Užėiga
6312 S. Harlem Ave. Summit, IL 60501
Tel: 708-594-5622

Biomed 2
4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kalyva
338 S. Rohlwing Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7766

Continental USA
2207 W Chicago Ave, Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9770

Remkime Draugo fondą

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, ka-
talikišką „Draugo“ laikraštį. Prisiminkite Draugo fondą savo testa-
mente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins laikraščio gyvavimą
daugeliui metų!

Draugo fondas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 • tel: 773-585-9500

www.draugofondas.org

„Draugo“ prenumeratoriai gali skaityti

„DRAUGĄ“

internete be jokio papildomo mokesčio.

Pageidaujantys turėtų parašyti apie
tai administracijai:

administracija@draugas.org

ir gauti „log in“ bei slaptažodį.

Skaitykite „Draugą“ greičiau!

<http://draugokalendarius.org>

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Rugsėjo 11 dieną, sekmadienį, visi kviečiami į Susitikimo pikniką Tėviškės parapijoje, 5129 Wolf Rd., Western Springs, IL. Šventė prasidės 11:30 val. ryto pamaldomis ir sekmadienine mokyklėle. Piknike gros ir dainuos Bronius Mūras, bus vaisės, žaidimai vaikams.**

■ **Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo bažnyčioje (2745 W. 44th St., Chicago, IL) rugsėjo 11 d. 10 val. r. švęsime 24-tąjį eilinį metų sekmadienį ir paminėsime Šiluvos Mergelės Marijos šventę. Šv. Mišias atnašaus kun. Gediminas Keršys. Šv. Mišių giesmės bus skirtos Šiluvos Mergelės Marijos garbei. Kviečiame visus dalyvauti.**

■ **Kviečiami dalyvauti baigiamuosiuose Šiluvos atlaidų renginiuose Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje Marquette Parke. Rugsėjo 11-ąją, sekmadienį, 11 val. r. iškilminga procesija iš klebonijos kiemo eis į bažnyčią, kur bus aukojamos šv. Mišios. Kviečiame šaulius, skautus ir kitų organizacijų atstovus dalyvauti eisenoje su savo vėliavomis. Po Mišių, 1 val. p. p., parapijos salėje vyks metinis pokylis. Muzikinę programą atliks viešnios iš Lietuvos – operos solistė Giedrė Kelpšaitė ir pianistė Daiva Šumskienė. Daugiau informacijos ir bilietai į pokylį tel. 773-776-4600.**

■ **Rugsėjo 11 d., sekmadienį, nuo 1 val. p. p. iki 3 val. p. p. Ateitininkų namuose (1380 Castlewood Drive, Lemont, IL 60439) rengiamas seminaras „Emocinis gerbūvis mūsų gyvenime“. Pranešimus skaitys psichologės: Aušra Tauginaitė („Depresija ir nerimas“), Saulena Antanavičienė („Tarpusavio santykiai: problemos ir galimi sprendimai“) ir Inga Wilke („Streso valdymo bei mažinimo būdai“) Seminarą organizuoja Lietuvos universitetų moterų asociacija (LUMA) bei Psichologinės ir dvasinės pagalbos draugija (PDPD). Renginį ves LUMA Vidurio Amerikos skyriaus pirmininkė dr. Rima Kašubaitė-Binder ir PDPD narė dr. Pranutė Domanskienė. Seminaras nemokamas.**

■ **Sietuvos draugovės sueiga vyks rugsėjo 15 d., ketvirtadienį, 1 val. p. p. Pasaulio lietuvių centre, konferencijų kambaryje. Narės kviečiamos gausiai dalyvauti.**

■ **Rugsėjo 16 d., penktadienį, SLA 307 galerijoje, 307 West 30 Street, New York, NY, 6:30 val. v. vyks susitikimas su aktorais, režisieriais Gediminu ir Ainiu Storpriščiais. Tėvas ir sūnus atliks autorines dainas, skaitys eiles, monologus iš spektaklių.**

■ **JAV LB Lemonto apylinkės valdyba kviečia į naujo veiklos sezono atidarymą. Rugsėjo 18 dieną, po 11 val. r. šv. Mišių, vyks apvalaus stalo diskusija tema „Neatskleista Lie-**

tuvos istorija: karalystė ar kunigaikštystė?“ Gera proga pasiklausyti įdomios diskusijos, pabendrauti, pasivaišinti. Lauksime visų!

■ **Rugsėjo 23 d., penktadienį, ir rugsėjo 24 d., šeštadienį, 8 val. v. The Kitchen teatre, 512 West 19th Street, New York, NY, vyks levos Misevičiūtės monospektaklis „Tongue PhD“. Bilietus galima įsigyti The Kitchen teatro kasoje tel. 212-255-5793, ext. 11.**

■ **Rugsėjo 24 d., šeštadienį, 1 val. p. p. ir rugsėjo 25 d., sekmadienį, 11 val. r. New Yorko Lietuvių atletų klubas ir Apreiškimo parapija ruošia tradicinį metinį pikniką. Švč. Mergelės Marijos Apreiškimo bažnyčios adresas: 259 N 5th Street Brooklyn, NY 11211. Apreiškimo parapijos salės adresas: 70 Havemeyer Street Brooklyn, NY 11211. Bus skanaus maisto, loterija, skambės dainos, šokiai. Dalyvaus DJ Rimantas Samis, New Yorko šokių grupės „Tryptinio“ ir New Yorko Maironio mokyklos šokėjai. Šeštadienio pikniką ruošia NY Atletų klubas, o sekmadienio – Apreiškimo parapija.**

■ **Rugsėjo 24–25 d. Neringos stovykloje (147 Neringa Road, Brattleboro, VT 05301) vyks grybų ir gamtos savaitgalis suaugusiems (18+). Registruotis iki rugsėjo 18 d. Anketas siųsti Reginai: regina@neringa.org, tel. 978-582-5592) arba Danai: dana@neringa.org. Daugiau informacijos ir registracijos anketą rasite: www.neringa.org**

■ **Rugsėjo 25 d., sekmadienį, Lietuvos Dukterų draugijos (LDD) valdyba pristatys filmą apie LDD veiklą nuo pat Draugijos įsikūrimo pradžios. Filmo ištrauka bus rodoma Pasaulio lietuvių centro salėje Lemonte po 11 val. r. šv. Mišių. Įėjimas – auka. Bus galima įsigyti filmo DVD. Po 9 val. r. šv. Mišių visi kviečiami kavutei ir vaisėms.**

■ **Nuo penktadienio, spalio 7 d., iki sekmadienio, spalio 9 d., Neringos stovykla (147 Neringa Road, Brattleboro, VT 05301) ruošia rudens iškylą. Kviečiame atvykti į nuostabią rudeninę Neringą, susitikti su senais ir naujais draugais, dalyvauti rudeninėje programoje ir paremti Neringos stovyklą. Plačiau apie iškylos renginius bus pranešta vėliau (klausimai – el. paštu: regina@neringa.org.)**

■ **Iškilmingi Lietuvos Dukterų draugijos (LDD) „Rudens pietūs“ vyks spalio 16 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p. Pasaulio lietuvių centro didžiojoje salėje. Gausioje loterijoje galėsite laimėti vertingų laimikių. Pasigėrėsimė puikia menine programa ir pasivaišinsime gardžiais Vandos Morkūnienės paruoštais pietumis. Visos LDD narės, jų draugai, pažįstami bei visi, norintys paremti LDD veiklą, kviečiami dalyvauti.**

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais.
Kreipkitės į
Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

**Pittsburgho
lituanistinė
mokykla**
skelbia naujųjų mokslo metų pradžią
– rugsėjo 10 d., šeštadienį,
nuo 9 val. r. iki 10 val. r.
Užsiėmimai vyks
St. Ambrose School patalpose,
1025 Haslage Ave.,
Pittsburgh, PA 15228.
Laukiami vaikai
nuo darželio iki 6 klasės.
Daugiau info tel.
412-613-5582
pghmokykla@yahoo.com

ČIKAGOS A.S.S.
**METINĖ
ŠVENTĖ**
2016m. spalio 15d. • 5:30 v.v.
WILLOWBROOK BALLROOM
8900 Archer Ave. Willow Springs, IL 60480
Bilietai: Suaugusiems \$40, Studentams \$30
REZERVACIJOS: ALEKSANDRA STALIONYTĖ
(773) 351-5348 • alex.stalionis@gmail.com
Pries Rugsėjo 22d.

Džiaugiamės pasitikdami jau 25-ąjį rugsėjį!

*Kviečiame į mokslo metų pradžios šventę,
kuri vyks 2016 m. rugsėjo 10 d., šeštadienį,
Jaunimo centre (5620 S. Claremont Ave, Chicago)
Šv. Mišios – 9 val. r., šventės pradžia – 10 val. r.*

*Būkime kartu žengiant rudenišku taku
į mokslo ir žinių šalį!*

Čikagos lituanistinės mokyklos administracija

Metiniai „Draugo“ pietūs rengiami spalio 30 dieną, sekmadienį, Willowbrook pokylių salėje Willow Springs priemiestyje. „Draugo“ skaitytojai, rėmėjai, lietuviškos parapijos ir mokyklos, lietuviškų įstaigų ir organizacijų atstovai kviečiami pasižymėti šią datą savo kalendoriuose. Jūs visi labai laukiami svečiai!